

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

ÎN ACEST NUMĂR:

Cu Teatrul de Comedie în U.R.S.S.

JURNAL DE TURNEU

de Dana Crivăț

(pag. 5)

CERTITUDINEA VISELOR

de Al. Andrițoiu

(pag. 9)

40 (968)

Anul XIX
4 octombrie 1968
12 pagini, 1 leu

Minutele
septenalului
sînt luminate și de
electricitatea furni-
zată de hidrocentrala
de la Krasnoiarsk
(vezi articolul
din pag. 3)

JURNAL DE TURNEU

29 septembrie

Actorii Teatrului de Comedie își iau rămas bun de la cei care i-au condus la aeroport. O ultimă surpriză: V. Em. Galan apare încercat cu buchete de flori să ureze încă o dată succes... prieteniei sale, Pix.

Prima escală — Kievul. După încă două ore de zbor — Moscova. Nu simțim diferența de temperatură față de București din cauza căldurii cu care sîntem întimplinați. Delegații ai Ministerului Culturii al U.R.S.S., ai V.T.O. (Asociația oamenilor de teatru), ai teatrelor M.H.A.T., Mossoviet și altele ne umplu brațele cu flori...

La uriașul hotel „Ukraina”, fiecare își ia camera în primire. Dar nimeni nu-și despachetează bagajele, oboseala călătoriei a pierit ca prin farmec. Se aprind luminile Moscovei. Pornim grupuri-grupuri pe străzi, privind vitrinele, reclamele și mai ales afișele teatrelor. La o masă de restaurant, Moni Gheberter, încercînd termenii, capătă drept cină o porție de dulceată, în loc de una de șuncă. La restaurantul V.T.O., Lucian Giurchescu reîntîlnește prieteni sovietici de care s-a despărțit nu de mult.

30 septembrie

Dimineața plimbarea continuă. De data asta în mod organizat și cu autobuzele Inturist. După amiază, la 6,30 — ora la care încep spectacolele moscovite — actorii romîni se risipesc prin teatre. Unii văd „Femeia și al ei husar”: joacă Iakovlev, cu care stau apoi îndelung de vorbă. La teatrul „Pușkin”, Ion Lucian are prilejul să-l cunoască și să-l felicite pe Bronevoi: cei doi actori interpretează același rol în „Logodnicul de profesie se însoară” — unul la București, celălalt la Moscova.

1 octombrie

Conferință de presă la ambasada Republicii Populare Romîne. Sînt de față reprezentanți ai presei centrale, în frunte cu „Pravda”, ai Radioteleviziunii sovietice, ai revistelor „Teatr” și „Teatralnaia jizn”, ai agențiilor TASS și „Novosti”, regizori, actori, croniciari dramatice.

Primul vorbește artistul poporului Radu Beligan, directorul Teatrului de Comedie. El își amintește de turneul Teatrului Național „I. L. Caragiale”, din urmă și cinci ani și de obligațiile pe care succesul de atunci le impune astăzi Teatrului de Comedie.

Înainte de ridicarea cortinei, mărturisește el emoționat, actorii au obiceiul să arunce cîte o privire în sală, să cerceteze fețele spectatorilor, să caute cu ochii prietenii. Așa vom face și noi mîine!

Cînd am fost în România, declară cunoscutul dramaturg A. Salfinski, secretarul secției de dramaturgie a Uniunii Scriitorilor din U.R.S.S., proșpețimea și nivelul artistic al umitorului teatru condus de Radu Beligan m-au făcut pe mine, care nu scriu decît drame, să doresc să scriu o comedie care să poată fi jecată la dv. Am scris-o și așa fi fericit să vă placă.

Cu această condiție voi încerca și eu să scriu o comedie, continuă dramaturgul A. Stein. Mai ales dacă joacă și Beligan în ea. Pe Beligan l-am văzut în piesa mea, „O chestiune personală” și în „Ziaristi”. Am admirat la el simțul contemporaneității, ca și contemporaneitatea stilului său de joc. L-am mai văzut bineînțeles și în rolul lui Hlestakov.

Despre „Revizorul” la Moscova își amintește și criticul Boiadjiev:

Hlestakov este pentru un actor de comedie ceea ce Hamlet e pentru un actor de tragedie. Noi, în U.R.S.S., nu avem și nu am avut de multă vreme un interpret de talia lui Beligan. În teatrul pe care îl conduce el, am depănit încredere.

Seara, întreaga trupă romînească e invitată la teatrul „Mossoviet”, unde se joacă „Răscoala femeilor” de Nazim Hikmet și Viktor Komissarjevski, pusă în scenă de Iuri Zavadski, cu Vera Mareșkaia și R. Pliatt în rolurile principale. O piesă contemporană, pe motive din „Lysistrata”. Tema: lupta pentru pace.

Se sting luminile. Și surpriză! Pe scenă apar nu numai actorii, ci și regizorul Iuri Zavadski, artist al poporului al R.S.F.S.R., conducătorul artistic al teatrului. Acesta anunță celor 1200 de spectatori prezenți în sală că printre ei se află colectivul Teatrului de Comedie din București și că în astă seară actorii moscoviți vor juca în mod special pentru acest colectiv.

După ultima cădere de cortină, actorii romîni sînt chemați pe scenă și prezențați de Zavadski publicului moscovit cu aproape 24 de ore mai devreme decît era prevăzut în program. Zavadski îl ia de umeri pe Beligan și exclamă: „Dacă ați ști ce minunat Hlestakov e el!” Prietenia plină de căldură a lui Zavadski, laudele aduse de el teatrului romînesc și slujitorilor săi produc o puternică impresie atît asupra spectatorilor cît și a actorilor noștri. Alături de el, pe scenă, Radu Beligan îi mulțumește emoționat.

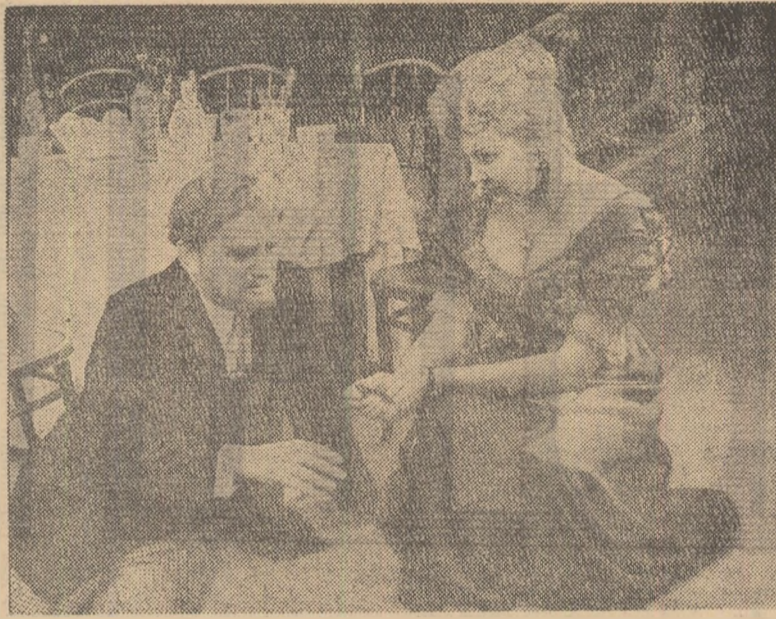
Publicul aplaudă neobosit. Aplauze de bun augur. Aplauze care dau curaj. Ceea ce se întîmplă acum este o prelungire a ideilor dezbătute în piesa de astăzi, care promovează lupta pentru pace și prietenia între popoare.

2 octombrie

Premieră de gală cu „Prietenia mea, Pix”. Succes uriaș, copleșitor. Ovații, rechemări la rampă. Și turneul abia a început...

(Prin telefon de la Moscova)

Dana Crivăț

Teatrul „Maxim Gorki” din Leningrad: scenă din „Barbarii” de Gorki

Bucureia unei întîlniri

Vestea sosirii în țara noastră a colectivului Teatrului „Maxim Gorki” din Leningrad a stîrnit un deosebit interes atît în rîndul publicului cît și al oamenilor de artă, al slujitorilor scenei. Prezența, la București, Cluj, Brașov și Iași, a artiștilor sovietici în frunte cu marele regizor G. A. Tovstonoșov, artist al poporului al U.R.S.S., laureat al Premiului Lenin și al Premiului de stat, va constitui, desigur, un adevărat eveniment în viața artistică a țării noastre. Teatrul mare de dramă „Maxim Gorki” din țara vecină și prietenă, este unul din așezămîntele culturale de frumoașă tradiție, primul teatru care a montat, din anul 1920, pe scena sa operele dramaturgilor sovietici, între care „Liubov Iarovaia” de Trentov, „Răscoala” de Boris Lavreniev, „Aristocrații” de Pogodin. Tot aci, pe această scenă, au fost realizate în decursul anilor, la un înalt nivel artistic, spectacole cu piese ale lui Maxim Gorki, părintele artei realist-socialiste, cum ar fi „Dușmanii”, „Micii burghezi”, „Vilegiaturistii”.

Referindu-se la turneul pe care colectivul de sub conducerea sa îl va întreprinde în țara noastră începînd de la 5 octombrie, artistul poporului Tovstonoșov a subliniat faptul că Teatrul „Maxim Gorki” dorește să dea publicului românesc o imagine cît mai completă a valorii artistice a teatrului și a interpreților. Pentru aceasta au ales două dintre piesele lor de succes: „Barbarii” de Maxim Gorki și „Oceanul” de A. Stein. Neîndoios, vom avea posibilitatea să asistăm la spectacole de mare înținută, la creații actoricești de o excepțională valoare, care vor persista cu siguranță multă vreme în amintirea noastră.

Am cercetat cu atenție distribuțiile pieselor și trebuie să mărturisesc că aștept cu nerăbdare să văd aprînd în lumina reflectoarelor artiști de mare prestigiu: N. P. Korn, L. Makarova, M. V. Ivanov, N. A. Olhina, K. Lavrov, V. Poișejimako și alții alții.

Sîntem dornici să-i vedem jucid pe oaspeții noștri cu atît mai mult cu cît este bine cunoscută originalitatea montărilor Teatrului „Maxim Gorki” din Leningrad, sînt bine cunoscute căutările continue pentru găsirea unor mijloace moderne de exprimare artistică, strădaniile depuse pentru o artă cu un profund conținut de idei.

Întîlnirea cu artiștii Teatrului „Maxim Gorki” din Leningrad va fi totodată și un minunat prilej pentru conținutări, interesante și rodnice, între teatrul românesc și cel sovietic.

Costache Antoniu

Artist al poporului

Prima operă
romînească
pe o scenă
sovietică

„Ion Vodă cel cumplit”

În 1950 excelentul compozitor romîn Gheorghe Dumitrescu a scris ilustrația muzicală la piesa lui Laurențiu Fulga „Ion Vodă cel Cumplit”. Curînd după aceea s-a hotărît să compună o operă pe aceeași temă, astfel că peste cîțiva ani „Ion Vodă cel Cumplit” era montată pe scena Teatrului de Operă și Balet din București, fiind primită cu căldură de public.

Prin ce l-a atras pe compozitor tema respectivă și de ce, deși generată de evenimente care au avut loc într-un trecut îndepărtat, această temă are un ecou atît de puternic în sufletul spectatorilor moderni? Ion Vodă a domnit în a doua jumătate a secolului XVI, cînd țara era înrobătată turcilor. Iubit de popor dar urît de moarte de boieri și clez (care l-au și supranumit „cel cumplit”) Vodă Ion și-a închinat întreaga viață luptei pentru eliberarea patriei de sub jugul străin. În plină floare a vîrstei și a puterilor, viteazul domnitor și-a găsit moartea cîzînd victimă trădării boierilor.

Mai o de mirare că această operă, care revînie pagini de înalt patriotism din istoria poporului romîn, străbătută de suflu eroic și tragism, această operă cu excepționale calități muzical-dramatice, ocupă un loc de frunte în creația compozitorilor romîni contemporani?

„Ion Vodă cel Cumplit” al lui Gheorghe Dumitrescu se pune în scenă la Teatrul de Stat de operă și balet din Perm. Este unul dintre cele mai vechi teatre muzicale rusești, care s-a remarcat de mult prin interesul pe care-l arată față de noile lucrări de operă și exigența cu care le montează. Multe premiere ale operelor compozitorilor sovietici au avut loc pe această scenă. Printre ele cităm „Ivan Bolotnikov” de L. Stepanov, „Calvarul” și „Tăunul” de A. Spadavecchia, „Mascarada” de D. Tolstoi și altele. Teatrul din Perm a re-luat primul, după o lungă absență de pe scenele sovietice, opera lui Serghei Prokofiev „Scmion Koșko”.

„Ion Vodă cel Cumplit” de Gheorghe Dumitrescu va fi prima operă romînească jucată pe o scenă sovietică. Premiera va avea loc în februarie 1964. Regia o semnează tînărul regizor romîn Bob Massini.

Melomanii sovietici, care urmăresc atent creațiile contemporane, căsăptă cu îndreptățit interes premiera operii romînești.

Dmitri Kabalevski

REVISTA
„ISKUSSTVO”
DESPRE

Maeștrii picturii romînești

Creația reprezentanților de frunte ai picturii realiste romînești mărturisește căutările necontenite ale artiștilor din țara prietenă pe drumul oglin-dirii veridice a vieții. În această ordine de idei e foarte interesantă seria de monografii ilustrate „Maeștrii picturii romînești”, tipărite de editura bucureșteană „Meridiane” în limbile romînă, rusă, franceză și germană. Prezentarea activității creatorilor, scrisă de pe pozițiile valorificării științifice a moștenirii artistice, se remarcă prin claritatea și accesibilitatea cu care sînt expuse subtile probleme de artă. Fiecare monografie este un studiu de sine stătător și totodată un capitol din istoria picturii realiste romînești.

O calitate indiscutabilă a

noii serii este faptul că autorii se orientează spre contemporaneitate, legînd lucrările vechilor maeștri de creația reprezentanților realismului socialist. Primele trei monografii consacrate vieții și activității lui Ștefan Luchian, Jean Alexandru Steriadi și Alexandru Ciucurencu sînt o dovadă grăitoare în acest sens.

În ciuda marilor greutăți pe care le-a avut de întîmpinat, Luchian n-a abdicat niciodată de la principiile artei realiste. Lipsurile materiale, umilințele, înverșunarea inamicilor din tabăra partizanilor picturii de salon, boala grea — nimic nu l-a putut frînge pe marele artist.

Dezvoltînd tradițiile lui N. Grigorescu, Luchian se ridică în creația sa pînă la înțelegerea protestului social, care creștea în sufletul poporului exploatat. Dragostea pentru oamenii truditori, pentru natură, fermitatea morală și setea de viață a lui Luchian au fost pentru mulți dintre tinerii săi contemporani un imbold în lupta împotriva nedreptăților sociale. Mai mult decît atît, creația profund națională și de o certă originalitate a minunatului realist, a devenit un exemplu pentru generațiile de pictori care i-au urmat.

J. A. Steriadi s-a alăturat pictorilor realiști Luchian, Vermont, Băncilă. El creează expresive chipuri de

din popor. Steriadi începe să lucreze ca portretist. Desenator neobosit și propagandist înflăcărat al gravurii, el deschide cîteva expoziții de grafică, la care iau parte pictori de renume mondial, înființează societatea „Grafica”, participă la crearea Salonului de toamnă.

După instaurarea puterii populare, Steriadi organizează expoziții ale pictorilor romîni, face portrete ale oamenilor înaintași ai țării, peisaje in-

dustriale. În 1953 la București se deschide o mare expoziție retrospectivă a lui Steriadi. „Toate lucrările mele importante — spune atunci pictorul — sînt consacrate unor teme sociale”. Poporul a prețuit așa cum se cuvine creația lui sinceră și profund realistă, numindu-l artistul său.

Despre contemporanul nostru A. Ciucurencu scrie acad. George Oprescu. Succesele lui Ciucurencu pe drumul realis-

mului și apoi al realismului socialist, sînt caracteristice pentru dezvoltarea picturii romînești în ultimele decenii. De tînăr îl aflăm luptînd pentru idei progresiste, imbinînd un rar talent de pictor cu o înaltă conștiință de cetățean.

Eliberarea patriei de sub jugul hitlerist și al exploatării burghezo-moșierești a avut un puternic ecou în sufletul lui Ciucurencu. Pictorul înțelege limpede că lirismul și poezia — baza lucrărilor lui anterioare — ar fi acum o contribuție insuficientă la viața nouă care se deschide înaintea poporului romîn. A cînta și lumina masele, a slăvi realizările lor înfăptuite sub conducerea partidului — așa a formulat Ciucurencu misiunea pictorului din noua Romînie.

Ciucurencu devine un maestru al tablourilor tematice. Ciucurencu subliniază în ne-numărate rînduri că viața nouă oferă pictorilor o infinitate de teme și subiecte și că realismul socialist deschide în fața lor posibilități de creație nelimitate.

Peisajul industrial ocupă un loc important în creația lui. Totodată Ciucurencu se consacră portretului, pentru a imortaliza pe pînza chipurile constructorilor vieții noi — muncitorii, oameni de cultură și artă, savanți. Ciucurencu este în plină înflorire a forțelor sale creatoare și continuă să zugrăvească tablouri vii din viața Romîniei populare.

E. Filkov

INMULȚIREA

Cu începere de la 1 octombrie a.c., claxonatul a fost interzis pe teritoriul orașului București. Această măsură, care s-a luat de mult și în alte centre urbane ale țării noastre, a readus în discuția opiniei publice problema zgomotului.

În legătură cu aceasta ni s-a părut interesant să publicăm două articole. Unul tratează despre zgomotele pe care mulți dintre noi le simțim, nu le mai percepem, într-atît ne obișnuim cu ele. Celălalt se ocupă, dimpotrivă, de o lume îndeobște necunoscută ca fiind „acustică”, în realitate populată și ea de zgomote, numărate semnificativ și sonore.

Marea de zgomote...

- Gălăgia îmbătrânește ● Principala sursă — mijloacele de transport ● Măsurile de combatere

Dacă dintr-un elicopter am arunca o privire asupra unui oraș mare, am observa o animație domnește pe străzile lui. Coborînd înec și presupunînd că motorul aparatului nostru de zburat este dotat cu un atenuator puternic de sunet, am începe să percepem treptat zgomote din ce în ce mai intense: goana unei motociclete, frînarea bruscă a unui camion, loviturile puternice ale unui ciocan pneumatic de pe un șantier, șuieratul unei sirene, funcționarea mașinilor într-o fabrică, vuietul circulației pietonilor... Toate aceste activități și multe altele, care constituie însăși viața unui oraș, reprezintă tot atîtea surse sonore. Zgomotele produse se împletesc unele cu altele, se suprapun, dînd naștere aceluiași vacarm continuu și pronunțat, cunoscut sub denumirea de zgomotul orașului.

Cufundat în această mare de zgomote, omul este supus acțiunii lor dăunătoare. Într-adevăr, deși zgomotele orașului nu sînt atît de puternice ca cele din unele întreprinderi industriale, ele sînt totuși suficient de intense pentru a dăuna organismului, pentru a-l slîngheri pe om de la munca sa, pentru a-i tulbura odihna.

Paralel cu cercetările medicilor din întreaga lume, medicii sovietici au întreprins investigații pentru a defini mai precis efectul nociv produs asupra organismului uman de zgomotul orașului. Și iată cîteva din rezultatele dăunătoare constatate: boli de inimă și ale aparatului circulator, boli de nervi, anemii și astenii nervoase, ulcere duodenale, tulburări în funcționarea glandelor endocrine... Iar această influență este cu atît mai periculoasă, cu cît ea se produce pe nesimțite, măcinînd zi de zi și oră de oră sănătatea și, mai mult decît atît, operînd și asupra duratei vieții. Se apreciază, de pildă, că la un procent de 3 la sută din populația orașelor îmbătrînirea intervine prematur.

Dar, așa cum am mai arătat, zgomotele îl împiedică pe om să și lucreze. Munca creatoare a scriitorilor, compozitorilor, artiștilor, oamenilor de știință, etc. presupune liniște. Somnul nu poate fi odihnitor dacă, în timpul lui, cel care se odihnește este asaltat de tot felul de sunete pe care le percepe involuntar. Toate aceste considerente au determinat în Uniunea Sovietică și în numeroase alte țări inițierea unei susținute campanii de luptă împotriva zgomotului. Ca o primă acțiune în această direcție poate fi citată cercetarea surselor de zgomot existente în orașul Leningrad, lucrare efectuată încă în anul 1935. În ce privește Moscova, primul studiu științific sistematic și complet a fost efectuat între anii 1948-1950. La această acțiune a fost folosit un aparat modern de depistare, măsurare și analizare a surselor sonore, care a permis determinarea nivelului zgomotelor pe diferitele străzi și în piețe publice și, totodată, elaborarea măsurilor adecvate care să ducă la reducerea nivelului existent de zgomot.

Cu acest prilej s-a constatat că mijloacele de transport constituie principala sursă de zgomot, ceea ce explică și faptul că în timpul nopții, cînd circulația este foarte redusă, nivelul acesteia este mult mai scăzut. În schimb,

în timpul zilei, îndeosebi dimineața între orele 9-15 au fost înregistrate cele mai ridicate nivele. Și totuși, nu toate mijloacele de transport concurează în egală măsură la ridicarea acestor nivele. Cel mai zgomotos rămîne tot tramvaiul. Pe străzile unde acesta circulează, zgomotul este tot atît de intens ca într-un

de pildă, Sovietul orașului Moscova a adoptat o hotărîre prin care se prevedea interzicerea folosirii claxonului în timpul nopții, obligativitatea aplicării de amortizoare la automobile și motociclete, limitarea nivelului emisiunilor aparatelor de radiorecepție, intensificarea controlului tehnic privind starea

Animația nu trebuie să însemne neapărat zgomot

atelier de țesătorie sau să zicem, într-un atelier mecanic. Dacă nu chiar la fel de puternic ca acela al tramvaiului, totuși destul de supărător pentru urechile populației este și zgomotul produs de motociclete. Evacuarea gazelor prin eșapamente produce, uneori, cînd acestea nu sînt prevăzute cu atenuatoare speciale, un zgomot asemănător tirului unei mitraliere! În fine, o altă sursă importantă, care produce un adevărat vacarm, o constituie claxonul. Datorită faptului că zgomotul produs de acest avertizor sonor este nu numai intermitent, ci și foarte strident, apărînd prin surprindere, el constituie sursa unor efecte cu atît mai nocive. O gălăgie deosebit de supărătoare pentru locatarii clădirilor o fac atelierele și garajele amplasate la parter. Încălzirea și ambalarea motoarelor camioanelor, funcționarea mașinilor, efectuarea diferitelor operații în cadrul procesului tehnologic de fabricație produc tot atîtea zgomote și vibrații care tulbură liniștea.

Care sînt măsurile speciale elaborate în Uniunea Sovietică și care au avut ca urmare o simțitoare reducere a nivelului zgomotului? În urmă cu cîteva ani,

drumurilor și a vagoanelor de tramvai etc., etc. Această hotărîre a jucat un rol pozitiv în acțiunea de combatere a zgomotului, dar nu a putut rezolva toate problemele legate de o acțiune atît de vastă și de complicată. Ea a constituit doar un început, un început bun și promițător care, în următorii ani, a fost continuat prin acțiuni și mai intense, și mai bine organizate.

Între altele, pe lângă Sovietul orașului Moscova a luat ființă un laborator special de acustică, în sarcina căruia intră cercetarea tuturor problemelor privind zgomotul și vibrațiile. S-au organizat cursuri de specializare destinate medicilor, inginerilor și tehnicienilor, avînd problema zgomotului în centrul atenției, s-au elaborat norme cu privire la limitarea zgomotului, au fost organizate consfătuiri și s-a inițiat o vastă campanie prin presă, radio și televiziune urmărind informarea și educarea marelui public. O preocupare deosebită a fost acordată intensificării controlului urmărind aplicarea regulilor de liniște în orașe. Așa, de pildă, numai la Moscova, într-un singur an, ca urmare a sesizărilor primite, or-

ganele de resort au măsurat nivelul sonor în mai mult de 2.000 de puncte ale orașului. În 11 la sută din cazuri, constatîndu-se depășiri ale nivelului admisibil, s-a hotărît mutarea sediilor întreprinderilor plasate în preajma clădirilor de locuit, iar în 62 la sută din cazuri a fost impusă introducerea unor măsuri speciale care au avut ca rezultat micșorarea nivelului de zgomot.

Măsura luată la 1 august 1956 de a se interzice folosirea claxoanelor pe tot cuprinsul orașului Moscova, măsură extinsă mai apoi și la celelalte orașe din Uniunea Sovietică, a contribuit în mod esențial la reducerea nivelului zgomotului străzii. În același sens se situează interzicerea circulației tramvaielor pe arterele centrale sau pe străzile înguste. În prezent pe străzile centrale din Moscova și Leningrad circula numai autobuze și troleibuze, vehicule mult mai puțin zgomotoase.

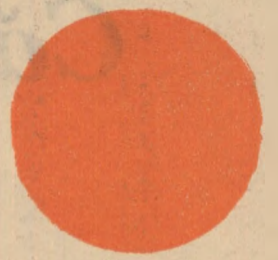
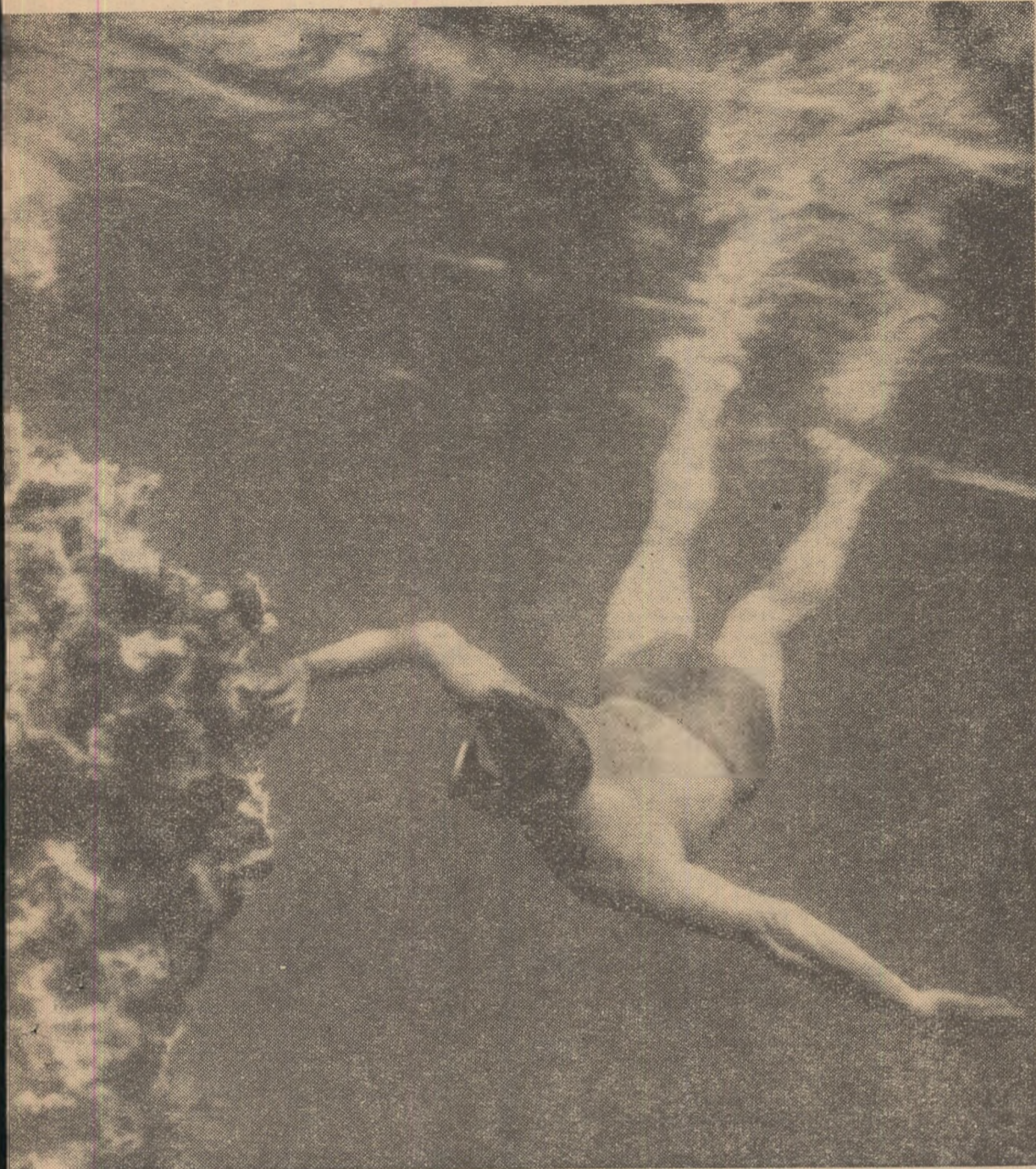
Crîja permanentă care se manifestă în Uniunea Sovietică pentru sănătatea oamenilor muncii, pentru conservarea în condiții optime a forței de muncă a dus la înființarea în 1958, la propunerea Ministerului Sănătății, a unei comisii permanente de luptă împotriva zgomotului. Comisia, care activează pe lângă Inspectoratul de Stat al U.R.S.S., coordonează activitatea științifică și de cercetare în acest domeniu și ia măsurile concrete indicate pentru păstrarea unui climat de liniște, atît la locurile de muncă cît și la cele de odihnă.

În prezent, pentru acusticienii sovietici combaterea zgomotului a ajuns o preocupare de prim ordin. Sporirea continuă a populației orașelor, înmulțirea mijloacelor de transport, creșterea apreciabilă a surselor de zgomot casnic cum ar fi radioreceptoarele, televizoarele, magnetofonicele etc. etc. au ca urmare o sporire a nivelului zgomotului. Așadar, iată că se ridică noi și noi probleme, unele mai simple, altele mai greu de rezolvat. Animați de dorința de a asigura omului condiții de lucru și de odihnă cît mai bune, acusticienii sovietici și-au luat angajamentul ca, într-un interval de 15 ani, problema zgomotului și a vibrațiilor să-și capete o rezolvare efectivă și radicală.

Preocupări similare sînt și în atenția acusticienilor romîni. În acest sector munca este stimulată și coordonată de către Comisia de acustică a Academiei R.P.R. Măsurile luate în ultimul timp cu privire la reducerea nivelului zgomotului în întreprinderile industriale și în orașe constituie un indiciu sigur că în viitorii ani această problemă deosebit de spinoasă își va găsi o soluționare completă și în țara noastră.

Desigur, zgomotul unui oraș nu poate fi redus complet, căci aceasta ar echivala cu paralizarea întregii activități. Totuși, într-un viitor destul de apropiat, cu ajutorul mijloacelor tehnice care stau azi la dispoziția acusticienilor, ca și prin aplicarea de măsuri administrative și colaborarea tuturor cetățenilor, zgomotul va putea fi redus în marile orașe la un atare nivel încît nu numai să nu reprezinte o primejdie, dar să nu mai fie nici măcar supărător.

Ing. M. Grumăzescu
Secretar științific al Comisiei de acustică a Academiei R.P.R.

In adâncurile mai mult sau mai puțin liniștite ale Pacificului oceanograful sovietic au descoperit de curînd două remarcabile exemplare de locuitori ai așa zisei lumi a tăcerii.

La 2.000 de metri profunzime, a fost capturat un pește cu... barbă. Lungimea acesteia este de circa zece ori mai mare decît corpul propriu-zis. La ce servește barba, nu s-a putut încă stabili

Și mai la fund, la 11.000 de metri a fost prins un pește înzestrat cu un veritabil far electric. Farul este „montat“, ca să spunem așa, pe capul posesorului său și e folosit în mod exclusiv pentru vînătoare. Procedînd ca unii șoferi care întîlnesc noaptea, pe șosea, un iepure, peștele respectiv își aprinde brusc farul în clipa în care descoperă prada. Orbită, aceasta nu mai poate opune nici o rezistență.

Dar utilarea vînătorului submarin nu se limitează la atît. Sub far, peștele are și o protuberanță, în formă de cîrlig, cu care remorchează prada după ce a ucis-o.

O surpriză a mării? Da, dar nu e singura pe care ne-o rezervă acest mediu lichid și sărat.

izgomotele mării

adâncurile oceanelor erau de tăcerii și numai poezii vor sau de „cîntecul“ mării. Homer și „despre farmecul straniu al melor, care, cu vocile lor însuși în fundul mării pe marina-

vițuitoarele adîncurilor maderate drept exemplul cel mai și expresia „mut ca peștele“ timp un loc comun.

oamenii de știință au revizuit descoperind în „lumea tăcerii“ un sctoriu de sunete emise de nu-

sirenelor

late ale unor sunete produse alele din mări și oceane au fost ercetători. Unul din primii oare au descris zgomote emise de es Darwin. În cartea sa, „Căralist în jurul lumii pe bordul el povestește că a auzit pe Uruguay din America de Sud sub forma unor trosnituri emi-mado (Plecostomus commersoni). i au descris apoi ca o curiozior-vorbăreț — „anguilla“. Acesta cit țiparul, al cărui nume vine asemănătoare unui chițcăit de le scoate cînd este atins. Au ologi care au încercat să iden-legendare în persoana mila mediteranean care emite su-muzicale.

ntificice privind zgomotele bio- nu au fost posibile însă decît onarea metodelor de investiga- și cu progresul acusticii. A el o nouă știință, hidroacustica, e tocmai identificarea numeroa-marine. Ascultînd sunetele ama- te sensibile cum este hidrofo- enii au ajuns la descoperiri cu

ncercat separarea unor „voci“ gomotele neclare și haotice re- drofoane. S-a reușit astfel re- registrarea separată pe bandă unor sunete cu vibrații de di- Au fost înregistrate atît sune-

tele cu frecvențe de 10—18 000 de vibrații pe secundă, perceptibile urechii umane cit și zgomote cu frecvență mult mai mare (ultrasunete), ce depășesc pragul audibilității noastre. A urmat apoi munca de identificare a vocilor, de „diagnosticare“ a semnificației lor și mai ales precizarea „corurilor“ de animale, aparținînd aceleiași specii.

Aceste cercetări se fac în Uniunea Sovietică în numeroase institute, de către echipe de biologi și fizicieni. Sînt interesante în acest sens lucrările savantului Vladimir Protasov de la Institutul de morfologie animală al Academiei

cuvinte. Desigur, nu toate sunetele lor au o semnificație precisă, dar cele mai multe sînt caracteristice unor anumite împrejurări. Majoritatea speciilor de pești emit sunete speciale în timp ce se deplasează, cînd își caută hrana, cînd o absorb, cînd sînt amenințați de un pericol sau cînd sînt nervoși. De pildă, dacă o rîndunică de mare, domesticită în acvariu, este mîngiată, ea scoate sunete suave, în timp ce, dacă e brutalizată, se smulge din mîna, emițînd cîteva sunete tăioase.

Experiențele făcute cu ajutorul peștilor în acvarii au arătat că ei răspund întotdeauna cu

răniți. Experiențele au arătat că provocînd răni nesîngerînde unor pești, „gemetele“ acestora au tras pe rechini. Era limpede că rechini auziseră „strigătul“ peștilor răniți.

Un sistem de semnalizare sui-generis

Unde se află sediul și care este mecanismul sistemului de semnalizare al peștilor? Acesta diferă în funcție de specie. La cele mai multe, sunetele sînt produse în urma evacuării bruste a aerului din bronhii. Astfel procedează, de exemplu, țiparul. Alte specii se servesc pentru semnalizare de vezica înotătoare. Vibrațiile șirei spinării se transmit acestui organ fixat de coloana vertebrală, care joacă rolul unei cutii de rezonanță. Peștele-ciine își freacă în acest scop fălcile, homarii își freacă mustățile, crabul marin Alfeus trosnește din cîrlige, balenele fac un zgomot puternic prin frecarea fanoanelor.

În ce privește organul de recepție, peștii posedă uneori niște urechi interne și în special aud cu ajutorul liniilor laterale care trec prin corpul lor de la cap la coadă. Peștii și animalele marine avînd vîzul deficitar, au în schimb un auz foarte fin. Ei aud nu numai zgomotele celorlalte animale, ci și infrasunetele care se produc în apă. Este cunoscut faptul că meduzele și alte animale percep infrasunetele ce se produc pe „coama“ valurilor la apropierea furtunii, ceea ce le face să coboare în adîncime.

Importanța practică a acestor studii este extrem de mare. Descifrîndu-se semnalele emise de pești, se vor putea căuta bancurile de pești numai după vocea lor. Primele încercări au și fost făcute. Grație unor hidrofoane, submarinul de cercetări științifice „Severanka“ a putut urmări bancuri de scrumbii.

Pornind de la legăturile reflexe existente între indivizii unui cîrd de pești, imitînd „vocea“ lor înscrisă pe benzi de magnetofon, aceștia pot fi atrași în plasă. Invers se pot pune la punct procedee pentru a speria peștii cu „sunete de alarmă“, alungîndu-i spre locul dorit.

În sfîrșit, dacă se va descifra în amănunt structura și modul de acțiune al organelor de emisie și recepție va fi posibilă crearea unor aparate acustice de gabarit mic, care să imite pe cele vii. O astfel de „infraureche“ a fost creată de biofizicienii sovietici după modelul meduzelor.

● Oceanologia și acustica ● Despre ce „discută“ viețuitoarele marine? ● Hidroacustica în ajutorul pescuitului modern

de Științe a U.R.S.S., Evgheni Romanenko de la Institutul de fizică acustică, I. P. Frolov de la Institutul de fiziologie, precum și descoperirile diverselor echipe care au colaborat în cadrul Anului Geofizic Internațional.

„Limba maternă“ și „limbi străine“

Una din descoperirile cele mai interesante este că peștii și alte animale marine, nu numai că au o „voce“ caracteristică, dar aceasta variază în funcție de diverse împrejurări, alcătuiind un fel de „limbaj“ rudimentar. A fost stabilit în mod precis că cele mai multe animale marine comunică între ele, întrefîinînd „conversații“ foarte utile vieții lor. Au putut fi astfel descifrate fragmente de „dialog“ ca: „Vino repede, aici există hrană“ sau „Nu te apropia, că te lovesc“. Mulți pești scot sunete comparabile cu „chemarea masculului“ la animalele terestre. În epoca maturizării sexuale, peștii lansează mai întîi chemări individuale pentru ca în cele din urmă vocile lor să se contopească într-un cor la unison.

Specialiștii lucrează în prezent la întocmirea unor „dicționare“, în care diferitele sunete emise de peștii și animalele marine sînt „traduse“ în

aceleași sunete la excitații diferite ca: înțepare, electrizare, lovire, infometare etc.

Dintre vocile înregistrate, deosebit de fonogenice s-au dovedit a fi cele ale scrumbiilor, ale căror „acute“ au o intensitate foarte mare. Unul din cei mai vorbăreți pești este rîndunica de mare (Trigea) care poate fi asemănat cu guraliva coșofană. Bombăniturul (Microgon undulatus), deși foarte mic, emite o serie de sunete sacadate care sugerează zgomotul burghiului pneumatic. Creveții sînt și ei foarte „guralivi“. Zgomotul unora seamănă cu cel produs de uleiul încins în tigăle, al altora cu pocnetul dopului scos dintr-o sticlă.

Este demn de menționat că acești pești nu numai că se înțeleg între ei, dar unii cunosc și „limbi străine“. Acest fapt uluitor a fost descoperit prima oară la rechini. Cercetătorii considerau o enigmă comportarea rechinelor: cum știu ei să apară, în numai cîteva secunde, pe locul unde se află un pește ucis? Nu pot vedea la distanță mare, întrucît transparența apei este foarte mică. Nu pot nici „să simtă“ mirosul de sînge, deoarece mirosul nu se răspîndește cu repeziciune în mediu apos și la mari distanțe.

Rămînea în vigoare o singură ipoteză, anume că rechini aud strigătele de durere ale peștilor

Căsuța

de pe colină

Locuiam foarte aproape de calea ferată, lângă gară. E de la sine înțeles că, încă din copilărie, visam — și în somn, și cu ochii deschiși — să devin mecanic de locomotivă. Și iată că, nu împlinisem încă șaptesprezece ani, când am urcat în cabina unei locomotive. Locomotiva mi-a devenit a doua casă. La fereastra ei aveam impresia că eu însumi sint înhamat la tren și trag din toate puterile.

Iar locomotiva găfâia în munți și huruia mărunt, trecind peste poduri. În goana trenului apăreau și dispăreau sale, riuri, vii, cimpii și oameni. Aplecându-mă pe fereastră îmi fluturam șapca, strigând:

— Salut poduri. Salut tuneluri. Munți și oameni — vă salut.

— Te salut și pe tine căsuța de pe colină, îmbătrînita de vreme. Te-am zărit din depărtare și te-am deslușit chiar și scara mică, fără balustradă. Dar ce licărește roșu în fereastra ta? Muntele se ridică între noi și căsuța, și fereastra dispără... Tufele de mure sint atât de aproape încât le pot apăca cu mina.

— Salut, tute de mure!

Muntele se îndepărtează și se ivește din nou căsuța cu fereastra deschisă, iar în per vazul ei — o lată-n rochie roșie.

— Salut, fetișo!

Fata zimbește, se apleacă peste fereastră și-mi face semn cu o carte.

Trenul ia viteză, fata o să dispară acușica din ochii mei, ba nu, a ieșit în balcon, îmbrățișează stilpul casei cu o mină iar cu cealaltă îmi face semn.

— La revedere, fetișo.

Cartea și colina rămân în urmă. Mă ridic în virtul picioarelor, pentru că vreau să-mi văd o dată, dar trenul își continuă goana, pufăind și șuruerind. Și din nou — case, riuri, poduri, vii...

La întoarcere, pe inserat, ceva mă mină din spate, ceva mă gonește, nu știu ce și nu știu cine, dar aș vrea să merg mai repede, mai repede: mă tem că întinericul ce s-a cuibărit sub poduri să nu se reverse peste toată. Dar vremea se scurge atât de încet! Până la urmă se ivește și colina, mai frumoasă ca de obicei. Câte flori n-o împodobesc! Iată și curtea, în haină verde. În clipa de față e foarte atrăgătoare. Fereastra căsuței e deschisă, dar fata nu se vede. Nu-mi pierd speranța și fac semn cu mina. Uite-o și pe ea. Hrănește un vișel, cu un braț de frunze. Văzându-mă, își desfăce brațele și frunzele se scutură la picioarele ei. Iar trenul aleargă, găfâie și șurueră.

Schimbul s-a terminat. La cămin, am zărit în oglindă o față neagră, plină de cenușă... Asta-e eu? De câte ori n-am venit aici, la terminarea schimbului, dar niciodată n-am băgat de

seamă că sint plin de luningine și numai dinții îmi strălucesc, albi. Oare port totdeauna o cămașă atât de murdară? Oare sint mereu așa de negru? Oare așa mă știe fata aceea?

Și din nou la drum, în goana mare, și din nou îmi ies la cale stații, case, poduri, vii...

Mă uit înainte și numai înainte. Știu, colina, căsuța, fereastra aceea sint încă departe, dar iată că lăsăm în urmă muntele, pădurea și... Iată și colina, și casa, și fereastra, și rochia roșie. Fata îmi face semn cu o nătramă albă. Drept răspuns, îi zimbesc și îmi dau seama că ea nu zărește altceva decît dinții mei albi. Trenul înaintează, vagoanele huruie, fata lese în balcon, îmbrățișează cu o mină stilpul și-mi face semn cu cealaltă.

— La revedere, fetișo.

Trec, una după alta, zile și luni. Frunzele îngălbenesc și cad... Dar fata apare, ca mai înainte, în balcon, îmbrățișează cu o mină stilpul și cu cealaltă îmi face semn...

De la distanța aceasta mi-i văd fața, dar sint sigur că are ochii luminoși, gene lungi și când ride face gropițe în obraji. Nu știu de ce, am impresia că o cheamă Maia.

Și iată, a sosit concediul. Mi-am pus un costum nou, șapcă, cravată și pantofi cu scîrț, iar în buzunar am și eu un bilet de tren.

Cobor la stația următoare, mă avint pe cărare, culeg un buchet de flori și plin de nerăbdare mă apropii de portifa cunoscută. Fata se uită curios la mine și mă invită îndărăt.

— Bună ziua, Maia.

— De unde mă cunoaștești?

— Nu mă știi?

— Nu, cine șitești?

— Eu... Eu... Un pahar cu apă, se poate?

— Cu plăcere... Imediat... O clipă.

Intră în casă, ia o cană și în momentul acela se face auzită sirena locomotivel. Fata uită de mine, își scoate basmaua, îmbrățișează stilpul și așteaptă, așteaptă să se ivească locomotiva. Iată-o la colitură, dar se astucunde îndată după munte, unde fără îndolală, sint tufele de mure pe care le poși apăca cu mina. În sfârșit, apare. Fata ridică basmaua, vrea să-o fluture, dar mina-i rămîne nemișcată, în aer. Mecanicul îngindurat, se uită înlă, drept înainte. Cine știe la ce se gîndește!

Basmaua îi lunecă din mînă, fata luge în casă și îi aud plinsul surd, cu sughifuri. Plinge, fără îndoială, cu capul în pernă.

Acum știu sigur că pe fată o cheamă Maia, că are ochi luminoși, că face gropițe în obraji atunci cînd ride și că știe să aștepte.

Biblioteca „Lenin” din Moscova deține un exemplar de o valoare deosebită, din prima ediție a „Revizorului”. Exemplarul cuprinde modificările operate de N. V. Gogol, în textul celebrei comedii.

La întîlnirea anuală a poezilor de la Knokke-le-Zoute a luat parte și o delegație de poeți sovietici, alcătuită din Kasal Gamzatov, Serghei Mihalkov și Evgheni Vinokurov.

Cunoscutul scriitor britanic Charles Snow împreună cu soția sa, vizitează Uniunea Sovietică la invitația Uniunii Scriitorilor și a lui Mihail Șolohov, personal. Universitatea din Rostov i-a decernat de curînd lui Charles Snow titlul de doctor în științele filologice.

La Editura de Stat pentru Literatură din U.R.S.S. a apărut, în traducere, un volum de versuri din lirica Gabrielei Mistral.

Maiakovski la Iaroslavl” este tema unei culegeri de articole, amintiri și date de arhivă. Culegerea este consacrată unei seri literare susținute de Maiakovski în orașul respectiv, la 21 martie 1924.

Editura Tiokoron din Japonia și-a propus să tipărească o culegere de literatură universală în 54 de volume. Nouă din ele vor fi consacrate literaturii ruse și sovietice. Culegerea va cuprinde: „Evghe-ni Oneghin” de Pușkin, „Suflete moarte” de Gogol, „În ajun” de Turgheniev, „Crimă și pedeapsă” și „Frații Karamazov” de Dostoievski, „Anna Karenina” de L. Tolstoi, „Pescărușul”, „Unchiul Vanea”, „Trei surori”, „Livada cu vișini”, „Schife și nuvele” de Cehov, „Azilul de noapte”, „Copilăria mea” și „Povestiri din tinerețe” de Gorki, „Calvarul” de A. Tolstoi și altele.

Cîteva dintre cărțile ce vor apare în luna octombrie, la editura „Iskusstvo”: primele două volume, dintr-o culegere în cinci volume, din teatrul lui Brecht; un volum cu piesele lui A. Lunacearski; o lucrare despre pictorul Surikov de V. Kamanov.

În Republica Federală Germană n a apărut culegerea „Proza rusă din 1917 pînă în zilele noastre”. Culegerea cuprinde 42 de nuvele, schițe și fragmente de roman. Alături de numele lui Șolohov, Maiakovski, Babel, Ivanov, Kataev, culegerea include numele unor scriitori mai puțin cunoscuți în R.F.G. ca D. Granin, A. Iașin, N. Evdokimov ș.a.

VITRINA • VITRINA • VITRINA • VITRINA • VITRINA • VITRINA • VITRINA • VITRINA • VITRINA • VITRINA • VITRINA • VITRINA

Trei prieteni pășesc în viață

Trei tineri medici, abia ieșiți de pe băncile facultății, pornesc în viață: Alexei Maximov, Vladislav Karpov, Alexandr Zelenin. Probabil că întrebări despre menirea lor își vor fi pus foarte devreme — căci un răspuns mai mult sau mai puțin complet posedă fiecare din ei — dar nici unul nu a simțit pînă în această clipă imensa presiune a răspunderii care trebuie preluată acum, imediat și pentru întreaga viață.

Nu mai e vorba de îndatoriri de școlari și de studenți; ei intuiesc că, pînă în clipa aceasta, adolescența lor, crăută de grijile care îmbătrînesc prematur, a fost de fapt o lungă vacanță. A venit timpul marilor răspunderi. E vorba poate tot de un examen, dar de unul deosebit, unul pe care îl dai toată viața, în fiecare zi și care preferă oricărei teorii — fapta și oricărei vorbării sterile — acțiunea.

Care e numele acestor răspunderi mari și grele? De pe umerii cui trebuiesc luate și cui trebuiesc predate? Și în definitiv, ce este viața? Și ce rost au la urma urmei datoritiile și strădaniile, dacă moartea e în condiția oricărei ființe?... Cine nu recunoaște în aceste întrebări, frămîntările de totdeauna ale tinerilor la începutul vieții? Ce-i deosebește pe acești tineri, de alții?

Îi deosebește mai întîi faptul că sint fiii unei țări care construiește comunismul. Pe deasupra tuturor întrebărilor, simți peregărită să izbîndească în ei natura optimistă a oamenilor deprinși să clădească.

*) Vasili Axionov: Colegii, Editura pentru literatură universală.

Îi deosebește apoi de alții, faptul că tustrei aparțin acelei sensibile generații de copii care au supraviețuit ultimului război; sint tineri care au deschis ochii într-o vreme cînd în jur erau numai ruine și cadavre; au cunoscut spaima, floruri și tristeți care vor da oricînd întrebărilor și răspunsurilor lor o rezonanță gravă. Îi deosebește, în fine, gustul comun de a afla răspunsurile esențiale de care au nevoie nu consultînd cine știe ce tomuri venerabile, ci adresîndu-se, în primul rînd, vieții. Intră poate în această atitudine, ceva din formația lor de medici care, ori de cite ori vor să se convingă că un om este încă viu, îi iau pulsul: e felul lor particular de a întreba viața însăși. De aici ironia unuia dintre ei pentru cuvintele mari, pentru tot ce seamănă a literă moartă, a scolasticism. La urma urmelor, răspunsurile le sint cunoscute. Ca să le afle, n-au fost niciodată obligați să alerge prin secole, îndărăt, pînă la începutul lumii. Le-au fost oferite cu generozitate de profesori, le-au dobîndit fără dificultate din orice manual de filozofie. Atîta doar: aceste răspunsuri nu au încă girul propriei lor experiențe. Aici începe romanul.

Provenind din medii diferite, deosebiți prin structura lor sufletească, fiecare din cei trei colegi își va descoperi în viața prilejul de a da supremul examen de maturitate. Dintr-o familie de intelectuali, cu tradiție de cultură solidă, Șașka Zelenin pare mai peregărit decît prietenii săi să înțeleagă trănicia acelor idei care consacră farmecul și darurile vieții. Convingerile sale sint făcute; experiența nu poate decît să i le confirme și să le consolideze.

Dar atît timp cît îi lipsesc încă faptele ca să-i susțină convingerile, altceva decît cuvinte generoase nu are de oferit. Prietenii îl privesc plin de simpatie, poate chiar îl invidiază această prospețime a unei inimii scutită de frămîntări, dar nu pot scăpa de impresia că în el se manifestă nu știu ce donquijotism care nu are nimic de-a face cu rigorile vieții. Dar Zelenin își dă examenul. Plecînd într-o așezare îndepărtată — Kruglogorie — se afirmă numaidecît ca un medic bun, ca un organizator eminent, ca un agitator eficace; în toate împrejurările în care e nevoie de hotărîre și pricepere, tîrîrul acesta de educație comunistă se dovedește un om care își cunoaște datoria.

Alexei Maximov e o natură mai problematică. Nerăbdător parcă să afle răspunsuri clare și definitive, s-ar zice că e dispus să ispitească cu întrebări toate împrejurările de viață, fiecî ceas al zilei. Cînd un medic bătrîn ca Dampfer îi dă răspunsul, Alexei e foarte tulburat: e un răspuns care i-a mai fost dat, îl recunoaște. Dar cum a mai fost dat, îl cuvintele cutărui dascăl, pe care poți să-l suspectezi că vorbește obligat de rutina nu știu căru program. Prezența lui Dampfer are acum valoarea unui fapt de viață. Și cînd bătrînul acesta îi spune, nu fără un secret orgoliu, „Mie nu mi-e frică!”, Maximov înțelege perfect: omului acestuia nu-i e frică de moarte. Comunist vechi, a luptat la asediul Kronstadtului, a muncit ca medic pe mare și pe uscat. „Am muncit pentru copiii mei și pentru d-ta și pentru viitorii dumitale copii. Tocmai în

asta stă salvarea!” Niciodată încă Maximov n-a fost atît de aproape de înțelegerea precisă a acestui adevăr pe care îl susțin toate generațiile, solidare în curgera lor infinită. Cînd de peregărit e, în ciuda frămîntărilor sale, să facă față oricărui examen pe care i l-ar impune viața, se dovedește deodată, în clipa cînd descoperă — în calitate de medic — afacerile murdare ale unui traficant de grîne: nici o amenințare nu-l poate convinge să renunțe la cîntea sa.

Cel de al treilea dintre colegi, Karpov, fire vioasă, vesnic cu ghitară în mînă și gata să fugă după orice fată, are aerul că nu-i va fi niciodată greu să afle un răspuns. Examenul decisiv va fi pentru el — poate în înțelesul cel mai propriu al cuvîntului — operația pe care trebuie să-o facă lui Șașka, prietenul lor comun, înjunghiat de un bandit. Tustrei se dovedesc în momentele decisive ale vieții, oameni întregi. În fiecare dintre ei triumfă inevitabil conștiința solidă a unui secol luminat de geniul comunismului.

E poate un exces de demonstrație în paginile lui Axionov, unele coincidențe premeditate diminuează forța artistică a unei imagini sau alteia; ceea ce face însă farmecul cărții, e autenticitatea figurilor de tineri, sinceritatea sentimentului, uneori un anume lirism, discret, stilul sprinten, replica iute, ironia aceea scilpitoare care e adesea semnul cel mai sigur al unei inteligente critici.

O metropolă în continuă prefacere

Despre uriașă operă de construcție care se desfășoară în capitala Uniunii Sovietice se scrie foarte mult și pe bună dreptate, deoarece la baza lucrărilor ce se execută actualmente la Moscova stă un grandios plan de dezvoltare. Modificările edilite care se realizează sînt radicale. Răsar numeroase centre rezidențiale, în cartierele existente arterele se lărgesc și se modernizează și sînt trasate altele noi. Casele vechi au devenit o raritate în peisajul moscovit: ele dispar fiind înlocuite de imobile foarte înalte. Cresc zonele verzi. Se extind mijloacele de comunicații. Fondul locativ reînnoit va spori în timpul cel mai scurt prin construcția de apartamente însumînd aproape 20 milioane de metri pătrați. Pe lângă blocurile de locuit, planul septenal în curs prevede și 1.600 de cantine, 265 școli cu o capacitate de 40.000 de locuri, 1.700 de magazine și numeroase alte localuri și sedii pentru instituții social-culturale.

Planul acesta, cu adevărat grandios, a suscitat un viu interes în Occident.

Recent, revista „Rythme”, publicată trimestrial de Societatea centrală de arhitectură din Belgia, editată la Bruxelles, a solicitat academicianului I. Loveiko, arhitect-șef al capitalei U.R.S.S., un articol referitor la prezentul și viitorul Moscovei. Autorul expune pe larg problemele speciale de sistematizare ce se pun precum și câteva din principiile și metodele aplicate în considerabila activitate constructivă moscovită. Revista belgiană a pus la dispoziția arhitectului un spațiu foarte vast, astfel că acesta a avut posibilitatea să intre în detaliile problemelor discutate a căror importanță „Rythme” o subliniază în mod deosebit. Vom spicui și noi câteva.

Problema transportului în marile metropole este, după cum se știe, acută. Ceea ce i-a făcut pe constructorii sovietici să purcedă la crearea unei autostrăzi periferice în jurul

Moscovei, lungă de 110 kilometri, care va degaja circulația de tranzit. În aceeași ordine de idei menționăm că se adaugă noi linii de troleibuze în lungime de 280 kilometri și că rețeaua de metro se prelungește cu alte trasee de metro și celometre.

Printre lucrările edilitate în curs trebuie neapărat amintită alimentarea cu gaze naturale a totalității locuințelor și crearea încălzirii centrale de cartier pentru evitarea urmelor urbane.

Ritmul execuției s-a accelerat în ultimul timp — arată arh. Loveiko. La aceasta contribuie extinderea metodelor de industrializare a construcțiilor, utilizându-se tot mai multe elemente prefabricate și mecanizându-se la maximum operațiile de pregătire, montajul și finisarea în uzine și la fața locului. Sistemul construcțiilor din mari panouri, dovedit cel mai rațional și economic, este aplicat acum la cartiere întregi cum sînt Izmailovo, Horoșevo-Mnevniko etc.

De mare importanță în privința rapidității lucrului s-a dovedit concentrarea șantierei. Aproape două treimi din acestea ocupă întinse terenuri municipale care erau înainte libere, ceea ce a permis organizarea lucrărilor în serie, în cele mai bune condiții. Pe cât posibil se deschid șantiere concentrate și în cartierele existente, procedându-se la dărîmarea caselor vechi, a căror desființare este impusă — cum

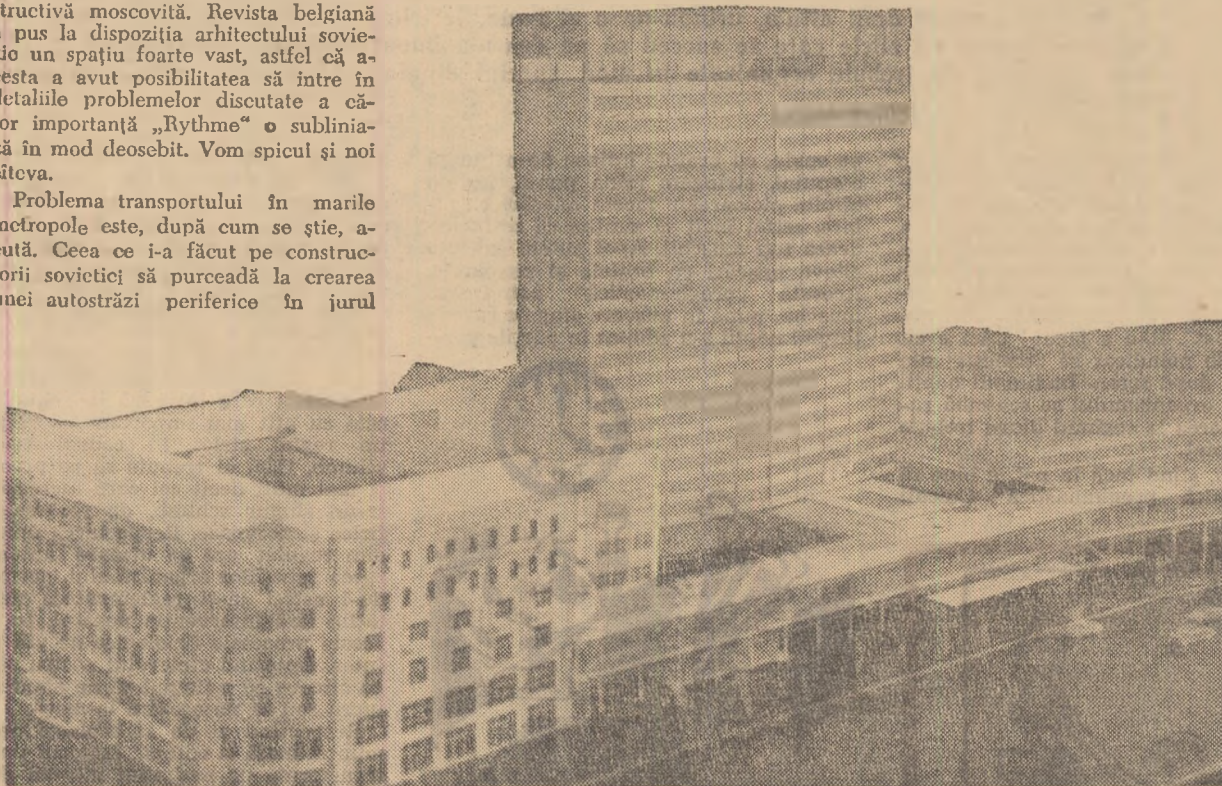
am mai arătat — de tendința de a se moderniza tot orașul.

Proiectele-tip — atît cele pentru blocurile de locuit cît și acelea de școli, instituții școlare și localuri de conșom — au fost perfecționate din punct de vedere tehnic, funcțional și estetic. Omogenitatea aspectului arhitectonic al noilor ansambluri provine tocmai din unificarea proiectelor-tip.

În scopul descongestionării capitalei urmează să fie amenajate și unele zone din apropiere. Astfel pe hartă își face loc un nou oraș-satelit situat la Kriukovo, la 58 kilometri distanță, pe linia ferată spre Leningrad.

Pe lângă îmbunătățirea circulației publice și a igienei urbane, planul septenal pe cale de îndeplinire rezolvă în cea mai mare măsură și problema locuințelor. Cazarea majorității populației în apartamente individuale cu confort modern influențează modul de viață al acestora. Celelalte clădiri de diferite categorii schimbă condițiile de muncă, perfecționează serviciile sociale, fac mai plăcută petrecerea timpului liber. Arhitectura și construcțiile contribuie astfel nemijlocit la ridicarea nivelului de trai și a gradului de cultură al locuitorilor capitalei U.R.S.S.

Arh. Jean Monda

Așa va arăta — poate — hotelul „Național” din Moscova. Poate, pentru că deocamdată e numai macheta unuia dintre proiecte

„Într-un palat curat precum cleștarul!”

CERTITUDINEA VISELOR

În Uniunea Sovietică, palatele culturii de pe lângă marile uzine și combinate nu sînt răzlete. Densitatea lor, ușor sesizabilă la statistică, se mărește neconștient. Marmura, faianța și abestul vin în vecinătatea uzinei și se armonizează în liniște impunătoare ale unui palat al minii.

Iată existența unui asemenea palat pe lângă uzina moscovită de automobile „Z.I.L.” elogiată într-un cîntec, ale cărui text și muzică sînt compuse de muncitori de acolo:

La Moscova-n raionul „Proletarul”
Alteia inimii mari s-au adunat
Într-un palat curat precum cleștarul —
Este-al culturii iubit palat.

Acest mult iubit palat al culturii, plîmbor, pe șase etaje, în zeci și zeci de încăperi, pașii tuturor celor care vor să-și înfrumuseze sufletul. Este vorba de un adevărat complex în care toate cele nouă muze ale științei și artei își lasă seară de seară, toga la garderobă, cerînță în schimbul ei un vestiment mai sobru, de muncă. Și dacă vom spune că aproape nu există nici un compartiment al activităților

științifice și artistice care să nu-și aibă aici o subliolă, nu vom greși deloc.

În cadrul Palatului culturii de pe lângă „Z.I.L.” se impune, iată-i de toate, — științata populară”, cu programa ei analitică vastă, — științe exacte, istoria artelor, limbă străină etc. — și, firește, cu cea mai largă și mai pasionată asistență.

Un muncitor vîrstnic, glumind, „se plînge” unui reporter al revistei „Moskva”, ascunzîndu-și cu abilitate mîndria: — Fiul meu frecventează de doi ani această universitate, iar seara la cină îmi spune: „Să știi, tată, că prezumția aceea mi se pare în parte ambiguă, în parte neverosimilă”. Poftiți de-și mai răspunde dacă poși!

Venind, din spre vest, cu metroul și, la ultima stație, ridicîndu-te cu elevatorul, seara, — te va fascina de la bun început cupola fosforescentă a Observatorului astronomic înepurat care sînteză în cadrul Palatului culturii de pe lângă „Z.I.L.” Nikolai Kuzmici Semakin este specialistul acestui observator lingă care atributul de popular stă atît de demn. El mînuiește puternicul telescop refractor și el diriguiește în așa fel explicațiile încît ele să devină verita-

bile lecții de astronomie. După ce, prin telescop, au fost studiate stelele cerului, Nikolai Semakin deschide cupola observatorului în așa fel încît privirile muncitorilor să admire stelele Moscovei. Cerul pămîntesc al capitalei Sovietelor pare însuși mai frumos.

Să ne oprim la cercul sculptorilor. Pe masa de lucru o mîiază de ipsos este copie fidelă după clasicismul grec. Se studiază, anatomic, curbura musculaturii de la braț și antebraț, cu denumirile științifice ale mușchilor. Clasicismul, prin armonia lui perfectă este modelul cel mai potrivit pentru cel ce vrea să toarne în bronz sau să taie în marmură chipul inspirat al constructorilor comunismului. În fond, comunismul, prin echilibrul său, prin simetriile sale, prin armonia lui, este un desăvîrșit clasicism al istoriei.

Dar vom părăsi acest sector cu regretul că izul familiar de argilă ne aduce aminte de primăvara petrecută la țară, atunci cînd se revarsă apele și cîmpurile au un miros tînău de fecundație și regenerare.

Să ne oprim acum la cercul pictorilor. De obicei, primul critic plastic al tablourilor, sînt muncitorii înșiși. Tablourile sînt expuse la colțul roșu, iar în cartea de sugestii, muncitorii judecă valoarea.

Rolul satirei revine nu numai caricaturii, ci și filmului. Căci există un grup copios de cinești amatori de la uzinele „Z.I.L.” Ei vor filma, dintr-un colț tînău, pe cel ce trage chiulul, înregistrînd la sonor: o dezastruoasă metodă de muncă. Vor mai filma doi tineri, — mai pînă cu tînărul căsătorit cu o tînără căsătorită — plecînd, după schimbul de dimineață, la plimbare în parcul Sokolniki. La sunet, de data aceasta, se va înregistra: „Tînărul cutare a plecat să se plimbe în parc, dar nu cu soția sa. De fapt, a plecat nu era cu soțul ei, așa că se compensează”.

Dar principalul obiectiv al cineștilor amatori de la „Z.I.L.” nu va fi satira, ci zonele de aur, covîrșitoarele zone de aur ale uzinei. În fața obiectivului cinematografic vor sta frunțașii, va sta automatizarea uzinei, va sta Palatul de cultură, și o dată cu acestea pe fundal, în deplină aură solară, mîndria comunistă a muncitorilor înșiși.

Fără pic de exagerare, se poate spune că în cadrul Palatului culturii al uzinelor de automobile din Moscova, funcționează și un conservator. La ora aceasta se predă nemișturat Concert în re minor, pentru pian și orchestră, de Johann Sebastian Bach. Și bagheta magică a maestrului Evgheni Malinin se ridică și coboară, se plîmbor oblic sau orizontal. Și violoncelle se ia în dreptul inimii, violoncelul propoște pe genunchi iar la pian, solistul, va lălmăia sub miini durerea și frumusețea, încrederea și seninătatea, în acel spirit bachian care deschide ferestre largi muzicii clasice.

Ar mai trebui să vorbim de alte multe cercuri, dar am avea nevoie de un spațiu mult prea vast. Un loc bine meritat ar trebui să-l ocupe marele cor academic al palatului, un altul, corul popular, sau octetul de bărbași, sau ansamblul de instrumente populare. Ne-ar trebui să lipsească nici clasa de pian, nici cursul de teorie a artei, și multe alte subîmpărțiri ale prodigioasei activități de la palat. Dar nu ne putem răzumi să spunem că cercul artiștilor amatori de teatru a făcut aici, cum s-ar zice, furul. Un adevărat stilp al acestor succese depline a fost Serghei Lvovici Stein, maestru emerit al artei din R.S.F.S.R. Rezultatele lui excelente le vom tîlmăci în câteva laconice relatări despre destinul unor actori ai teatrelor sovietice, astăzi binecunoscuți publicului spectator. Iată, artistul Vasili Lanovoi de la teatrul „Vahtangov”, cunoscut actor de film, își aduce aminte că, tînăr încă, muncind la uzinele de automobile „Z.I.L.”, a intrat fără bilet la spectacolul „Prietenii din Pitsburg”. Piesa l-a fermecat într-atît încît și-a zis: teatrul e drumul meu. Dar tînărul și-ar fi putut spune mult și bine acest deziderat dacă nu ar fi existat condițiile trecerii lui pe scenă. A debutat în pieseta „Cheia de aur”, la cercul de amatori al Palatului culturii, sub îndrumarea maestrului Stein. Și așa, din zi în zi, din an în an, a ajuns tînăr la Institut și apoi actor de teatru. Cazul lui nu e singular. Enumerăm numai: Valeri Nosik, de la Teatrul tînărului spectator, Vladimir Zemlianik de la Teatrul-Studio „Sovremennik”, solistul Teatrului Mare, Gheorghii Pankov, artista emerită a R.S.F.S.R., Vera Vasileva, — toți au trecut mai întîi, pe sub ochii lui Stein, pe lângă inima lui, pe scena Palatului culturii de la „Z.I.L.”.

Ceea ce, în acest palat, este la îndemina oamenilor mari, este și la îndemina copiilor. Trei etaje ale palatului sînt rezervate pentru copii. Responsabil peste aceste trei etaje este Dmitri Gavrilovici Sobolev. Truda acestui om stă în a opera și coopera cu copii între 6 și 16 ani (decî la distanță de vîrstă de un deceniu) în așa fel încît să-i crească pe toți, armonios, fără să scape printre degete nici o valoare dar și fără să distruagă vreo individualitate.

Urcînd treptele vîrstel cître anii 16, anii vîrstei intrării în Coșmosol, talentele nu numai că apar vizibil dar și încep, firește timid, să se strălucască.

O! Și încă ar fi altele de spus!

E de reținut însă că la Palatul culturii, care dă podoubă în plus uzinei de automobile din Moscova, se pregătește omul integral al societății comuniste, omul conștiinței comuniste, omul științei, tehnicii, culturii și artei, omul cu orizonturi largi și variate. În numele acestui om fost al viitorului și acum al prezentului, trăiește febrilitatea creatoare de la Palatul culturii.

Reporterul care a vizitat Palatul culturii de pe lângă uzinele „Z.I.L.” n-am fost, deocamdată, eu, deși, în această lună, plec cu treburi scriitoricești la Moscova și voi vizita negreșit cuprinzătorul lui complex. Reporterul a fost Valeri Tur, nume cunoscut dumneavoastră, dragi cititori. El este unul dintre

cei doi frați Tur care, împreună cu Șeinin a fost coautorul delicioaselor piese cu libre lirice care au îmbogățit teatrul sovietic contemporan.

Herbert Wells, — zice Valeri Tur — a vorbit miraculoasă „Mașină a timpului” și despre zborul ei în viitor. Dar noi zburăm în viitor cu mai multă precizie, cu o mai bună adresă decît mașina lui Wells, pentru că noi zburăm cu certitudinea viselor leniniste. Aceste vise leniniste sînt însuși viitorul. În virtutea lor, noi facem totul ca acest viitor să fie cît mai fericit. Dar noi facem totul ca acest viitor, ci și prezentul. Noi muncim și luptăm nu numai pentru înfrumusețea viitorului, ci și pentru înfrumusețea prezentului.

Iar în acest sens, Palatul culturii de pe lângă „Z.I.L.” argumentează ideea de mai sus și-i dă lumină simbolică.

Al. Andrițoiu

estetica

și viața

Toamna este sezonul cumpărăturilor, de care sînt interesate — nu-i nici o noutate! — în special femeile. Magazinele din Estonia Sovietică s-au aprovizionat din belșug pentru această perioadă „de iarnă”. Să le vizităm.

„Au început ploile... Dar asta nu înseamnă că se renunșă la eleganșă. Fabrica de încălțăminte „Kommunar” din Tallin a lansat zece perechi de modele noi de toamnă, care îmbină utilul cu frumosul.

Toi la Tallin au apărut în magazine cincisprezece modele noi de balonseide cu căptușeală detașabilă, făcute dintr-un material impermeabil, în culori ultramoderne.

Fabrica de tricotaje „Marat” s-a gândit și la nevoia de frumos a sportivilor. Ea a realizat un nou model de trening dintr-un material plușat, mult mai călduros decît cele obișnuite.

La Tartu vitrinele cunosc o adevărată beție a culorilor. Ele sînt o realizare a fabricii textile „Arenq”, ale cărei țesături de lînă, lansate pentru moda autumnală 1963, se bucură de o deosebită apreciere a cumpărătorilor. Să le prezentăm: se numesc „Malle”.

Magazinul universal din Tallin s-a aprovizionat cu 27 modele de pardesie, executate din 23 feluri de țesături. Cifrele acestea nu mai au nevoie de comentarii!

Dar toamna mai înseamnă zile scurte și seri lungi, parcuri desfrunzite și mulțate de ploaie, vînturi umede. Pe asemenea vreme fiecare preferă să rămînă acasă, unde să se simtă cît mai bine. La confortul și atmosfera plăcută a locuințelor s-a gândit fabrica de mobilă „Standard” din Tallin, care a devenit celebră prin linia modernă și culorile pastelate ale produselor ei. „Standard” a lansat un nou tip de mobilă cu funcții multiple, după necesitățile fiecăruia.

La cules de ciuperci, în pădurile din împrejurimile Moscovei

Sfatul medicului

Bună dimineaa!

Așa ne spunem unul altuia, urîndu-ne o zi bună, fericită. Dar este ea întotdeauna bună? Nu! Căci pentru ca zilele care se succed să ne dea maximum de satisfacție și să nu ne zdrăcească sănătatea, ele trebuie organizate în mod special dinainte. Chiar din primele minute ale dimineții.

Să începem cu ceea ce unii socotesc poate un fleac. Nu mai e nevoie să amintesc încă o dată de importanța gimnasticii de dimineaa. Dar înainte de a ne apuca de gimnastică, trebuie să ne sculăm din pat. Și nu oricum. Unii scriitori, pentru a sublinia vioiciunea eroului, obișnuiesc să scrie: „Cu o săritură îșiși din pat”. Rău a făcut! Căci e cît se poate de neindicat să „țîșnești” din pat îndată după somn. În timpul nopții activitatea organismului se schimbă radical. Trecerea la regimul diurn trebuie făcută treptat.

De aceea, stînd încă în pat, e bine să facem o mică „pregimnastică”. Culcați

pe spate, cu brațele întinse de-a lungul corpului, strîngem mîna pumn, iar cu tălpile picioarelor facem mișcări circulare, astfel încît să simțim că se încordează toți mușchii. Apoi putem executa cîteva mișcări cu brațele și picioarele. Această „pregimnastică” activează mușchii, pune în mișcare singele care în timpul nopții s-a adunat în părțile peri-

măsura posibilităților, ora lor fixă. În această privință trebuie urmărită foarte atent copiii, al căror organism, încă neconsolidat, cere un regim rațional. Respectarea orelor de lucru, masă și odihnă obișnuiesc sistemul nervos cu o activitate strictă, ritmică, ușurînd, în consecință, desfășurarea proceselor fiziologice de bază.

Pentru oamenii al căror grafic de lucru se modifică săptămînal, (de ex. muncitorii care lucrează în schimburi), este cu atît mai important să respecte un regim strict în cadrul fiecărui schimb. Căci ei trebuie să se preocupe și mai mult decît cei care lucrează într-un singur schimb, de resursele lor fizice și nervoase. Respectarea unui regim regulat are ca urmare automatizarea funcțiilor organismului, permițîndu-i astfel să-și reglementeze necesitățile fără intervenția noastră. În felul acesta procesele fiziologice ne vin în ajutor, amintind creierului nostru ocupat cu altceva că e timpul să ne apucăm de lucru sau să ne așezăm la masă.

Respectînd zi de zi aceleași ore de muncă, masă și odihnă, factorul timp se transformă pe nesimțite într-un dispecer nevăzut, dar foarte grijuliu, care va dirija organismul fără eforturi speciale din partea noastră.

Planul zilei nu trebuie să fie „standardizat”. Programul nu este la fel de încărcat în toate zilele săptămîinii, astfel că fiecare zi poate avea un specific. De aceea, schițînd planul de luni pînă duminică, trebuie să respectăm neapărat orele de muncă și masă. Restul timpului poate fi utilizat în mod diferit.

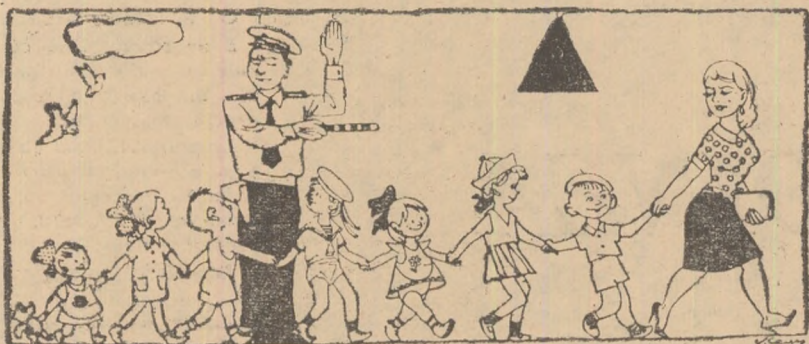
În alcătuirea planului, de mare folos ne poate fi agenda, dacă obișnuim să o ținem cu regularitate. În zilele noastre trebuie să ținem minte atîtea lucruri, întîlniri, telefoane, încît e o crimă să încercăm creierul cu această avalanșă de date. E mult mai simplu și folositor să le notăm în agendă. În felul acesta crutăm memoria de un efort inutil și ne alegem și cu un jurnal care ne dă posibilitatea să apreciem activitatea depusă într-o anumită perioadă.

Creierul, odihnit peste noapte, este foarte receptiv. De aceea e bine să rupem cincizece minute din timpul de dimineaa ca să repetăm ceea ce trebuie să ținem minte multă vreme. Așa ar fi cuvinte noi dintr-o limbă străină pe care o învățăm, formule chimice, texte. Practica a arătat că cunoștințele căpătate dimineaa se întipăresc adînc în memorie.

Dar micul dejun și celelalte treburi de dimineaa au luat sfîrșit. E timpul să ne apucăm de programul prevăzut pentru ziua respectivă. Și cînd îl vom termina, înainte de a ne culca, să ne întocmim planul de a doua zi, țînînd seama de ceea ce am realizat și de ceea ce nu am făcut. În aceste condiții, „bună dimineaa!” nu va mai fi o formulă convențională.

A. Alexeev
Medic psihiatru

Cît de atenți sînteți?

Priviți cu luare aminte cele două desene ale lui L. Samoilov. Între ele există 6 deosebiri. Găsiți-le!

(Rezolvarea în numărul viitor).

Toamna, pauză sportivă?

Amatorii de sport, în special începătorii, își pun în aceste zile o întrebare legitimă: ce să facem toamna? Căci nu toți au posibilitatea să se antreneze pe piste acoperite, să facă schi pe piste „sintetice”.

Și pentru mulți sezonul acesta intermediar se transformă într-o perioadă de pregătire în vederea iernii.

Cum e mai indicat să folosim toamna pentru dezvoltarea fizi-

că? Irtă ce recomandă candidatul în științe pedagogice S. Savin, șeful sectorului de teorie și metodică a sportului din cadrul Institutului central de cercetări științifice în domeniul culturii fizice al U.R.S.S.

Înainte de toate, îndeletnicirile de vară nu trebuie abandonate brusc, pentru ca organismul să nu intre direct într-o stare de relaxare totală. Foarte indicate sînt alergările, gimnastica ce trebuie făcută cu regularitate. Toamna mai poate fi folosită pentru pregătirea inventarului sportiv. Hocheiștii se pot antrena pe patine cu rotile, recurgînd, în lipsa gheții, la zgora obișnuită.

Foarte utile sînt excursiile turistice. Aerul curat de toamnă,

poteciile de pădure pregătite cum nu se poate mai bine organismul în vederea iernii. Dar ce ne facem cu anostele ploii de toamnă? — vă veți întreba poate. Ei bine, ele sînt un excelent mijloc de călire, de încercare a rezistenței.

Dacă vara obișnuiti să faceți gimnastica de dimineaa afară, nu o mutați, o dată cu stricarea timpului, între cei patru pereți, ai camerei. Continuați să vă căliți organismul.

Foarte important — subliniază specialistul sovietic — e să vă arătați medicului sportiv: în funcție de particularitățile organismului fiecăruia, el va da sfaturi concrete care trebuie respectate.

ferice ale corpului și ajută inima să intre treptat în regimul de zi. Ea este necesară tuturor oamenilor, chiar celor sănătoși. Iar pentru cei cu un sistem cardio-vascular slăbit, și copiii convalescenți, le este absolut indispensabilă.

După ce am făcut gimnastică și ne-am spălat cu apă rece pînă la briu sau în întregime, ne luăm micul dejun. În rîndurile de față n-am să mă refer la cantitatea și consistența mîncării, problemele alimentației cer un articol special. Altfel vreau să subliniez: în timpul dejunului e absolut contraindicat să se citească ziarul sau o carte. Mai bine folosii minutele respective pentru a parcurge încă o dată, în minte, planul zilei ce vă așteaptă.

Asupra acestui punct vreau să mă o-presc. Cîți își planifică activitatea pe ziua respectivă?

Din păcate, foarte puțini, deși stabilirea unui plan de activitate zilnică și respectarea lui este o treabă de însemnătate uriașă. Un om care nu-și organizează timpul este ca un călător care se aventurează fără hartă și busolă pe un pămînt necunoscut. Pe cite poteci lăturalnice va apuca el pînă să nimerască drumul cel bun! Iată de ce un plan precis e ca o hartă amănunțită — ne facilitează acțiunile, ne ajută să folosim cît mai rațional timpul.

Cei care speră „să se orienteze la fața locului” sau, și mai rău, își zic „om veda!”, vor irosi fără folos o mare cantitate de energie fizică și nervoasă. În afară de aceasta, cel care se lasă la voia întîmplării se obișnuiește să fie pasiv și ajunge să nu mai aibă încredere în propriile-i forțe.

Ce trebuie să avem în vedere cînd ne întocmim planul zilei? În primul rînd să ne împărțim timpul în așa fel încît atît munca, cît și masa să aibă, în

Umoristul VLADIMIR SANIN ne învață

Cum să ne călim voința

Mă aflu odată într-un grup de prieteni. Fumam și discutam despre una și despre alta. La un moment dat, unuia i-a trăsnet ideea să-mi „determine” caracterul, și de unde pînă atunci toți somnolau, s-au însufleșit ca prin farmec. Prietenii mei au ajuns la concluzia că am o bărbie ascuțită și, prin urmare, o voință slabă. Ba chiar — așa cum mi s-a adus la cunoștință după pronunțarea sentinței — eram lipsit cu totul de voință. Probabil că fusese scoasă o dată cu apendicele, a presupus cineva.

Poate că unora le face plăcere cînd sînt disecați pe părți și părțicele, ca o bicicletă stricată. Pe mine operația nu mă amuză. Mai mult, am observat că după astfel de disecții încep să-mi privesc calitățile cu ironie și mă îndrăgostesc în schimb pînă peste urechi de defecte. Atunci însă — și asta s-a întîmplat de mult — am căzut pe gînduri. Simțisem și eu că la capitolul voință nu stau prea bine.

De mic i-am invidiat pe oamenii cu bărbii pătrate. Cîțisem că aceste făpturi alese sînt înzestrate cu o voință nemaipomenită, nemămurțită, nemaiauzită. Vecinul nostru avea bărbia pătrată, ceea ce mă făcea să-l privesc cu ochi plini de venerație. În închipuirea mea îl îmbrăcam în zale, îi agățam o sabie la șold și îi spuneam Richard Inimă de Leu. Îmi amintesc cît de dezamăgit am fost cînd vecinul, instalînd o poliță în bucătărie, în loc să dea în cui a dat în deget și a soos un urlet de parcă l-ar fi tras cineva în țepă. Eram convins că veritabilul Richard Inimă de Leu ar fi procedat altfel, deși, din lipsă de timp, poate că n-ar fi avut ocazia să-și instaleze o poliță în bucătărie. Întîmplarea aceea mi-a zdruncinat serios încrederea în bărbile pătrate, dar nu m-a lezvat să-i respect pe oamenii cu voință puternică.

Pentru că acuma știu că voința n-are nici în cîin nici în mincă cu forma bărbiei. Chiar și oamenii cu bărbii rotunde sau ascuțite au șanse serioase să-și călească voința, dacă aplică întocmai procesul tehnologic respectiv. După întîmplarea nefericită cu prietenii, am tras cîteva învățăminte de care n-aș vrea să profit singur. De aceea vi le împărtășesc și dumneavoastră.

Cu ce să încep? Se obișnuiește să se spună că numai oamenii cu voință se pot lăsa de fumat. Și am hotărît să pun și eu urgent capăt acestui viciu. Treaba era destul de complicată, intrucît eu nu fumam. A trebuit să învăț în mod special. Am fumat cinci țigări și cu asta am pus punct. Știu că mulți vor ride neîncetători în sinea lor, dar pot să jur: de atunci nu mai fumez.

Constatînd în felul acesta că nu sînt chiar lipsit de voință, m-am hotărît să o călesc. Aici trebuie să vă previn: nu vă lăsați induși în eroare de termeni. Călirea voinței și, să zicem, călirea toporului, sînt două lucruri total diferite. Sînt convins că dacă un om ar fi încins pînă la alb și eufundat apoi într-un butoi cu apă rece, nu s-ar obține rezultatul dorit. Am înțeles acest adevăr după ce, ascultînd sfaturile cunosătorilor, am făcut o gimnastică crîncenă, după care m-am băgat numaidecît sub un duș rece ca gheața. Teoretic, poate că procedeul călește voința, dar practic nu mi-am călit decît guturaiul cronic.

M-am adresat unui profesor, mare specialist în călirea voinței, autorul unei monografii de aproape zece kilograme. El mi-a explicat că metoda cea mai bună este să-ți propui o sarcină, cît mai grea cu putință, și să te faci apoi luntre și punte ca să o duci la bun sfîrșit. Metoda aceasta mi-a convenit. M-am hotărît să fac cunoștință de aproape cu o celebră vedetă de ci-

nema. Pînă atunci ne știam numai din vedere, deși am fost deseori în preajma ei (la cinema stau întotdeauna în primele rînduri). Lăsindu-mă furat cu totul de acest țel, am pierdut o grămadă de vreme și abia peste o lună am reușit să ne întîlnim. E adevărat că n-am putut vorbi mare lucru; abia am apucat să strig: „Bună, Taniușa!”, — că „Volga” ei a și trecut pe lângă troleibuzul în care eram eu. Nu sînt prea sigur că m-a observat.

Toți cei dornici să-și călească voința trebuie să știe că nu o pot face fără sacrificii. Profesorul de a cărui autoritate mi-am permis să uzez, îmi spunea că punctul principal al sistemului de călire creat de el este tocmai capacitatea de sacrificiu. Am verificat pe propria-mi piele. Muream să mă duc la meciul de fotbal „Dinamo” — „Spartak”. O zi întreagă am stat la coadă la bilete. Am stat numai pentru a-mi căli voința prin sacrificiu. Cînd am obținut biletul, l-am oferit cu generozitate unui prieten. Băiatul, vă puteți lesne închipui, a rămas trăsnet. Nu-i venea să-și creadă ochilor. Întîi m-a privit ca pe o arătare, după care încîndu-se de emoție și de fericire, a început să țipe că n-o să mă uite niciodată. Striga și țopăia în jurul meu, mă trîgea de mîini și în cele din urmă era cît pe ce să-mi sucească gîtul. Era atît de deplăsat, chiar necuviincios, modul de a-și manifesta bucuria că la meci merge el și nu eu, încît am fost nevoit să-l pedepsesc. I-am luat înapoi biletul și m-am dus la meci. Nu regret nici pînă în ziua de azi.

După cum vedeți, educația voinței este accesibilă oricui, indiferent de forma — triunghiulară sau dreptunghiulară — a bărbiei. Fiți perseverenți și vă veți atinge scopul. Nădăduiesc că modestele mele povețe vă vor fi de folos.

2 AUTOTURISME

9 OCTOMBRIE 1963 - CONCURS SPECIAL

PRONOEEXPRES

EXCURSII ÎN R.P. UNGARĂ
MOTOCICLETE, TELEVIZOARE, ETC.

O călătorie
în lumea muzicii
prin intermediul
discurilor

Electrecord

- 1. Muzică simfonică
- 2. Muzică ușoară
- 3. Muzică populară

In capitala
vizitați magazinele:

Romanta
Calea Victoriei 48

Melodia
B-dul Magheru 16-18

Calea Victoriei
26

B-dul Gării de Nord
Bloc A.

Odihnă și tratament

în frumoasele noastre
stațiuni balneare prin

O.N.T. „CARPAȚI”

Agențiile și filialele O.N.T. „Carpați” din toată țara au pus în vizare locuri la odihnă și tratament balnear în următoarele stațiuni:

- pentru odihnă, pe serii de 12, 9, 6 și 3 zile, la Sinaia, Predeal, Bușteni, Borsec, Tușnad și Sovata.
- pentru tratament balnear:
- boli reumatismale, serii de 18 zile Bazna, Călimănești, Eforie Nord, Govora, Herculane, Ocna Sibiu, Pucioasa, Sovata, Victoria 1 Mai, Victoria 9 Mai.
- boli digestive, serii de 18 zile la Borsec, Călimănești, Căciulata, Olănești, Slănic Moldova, Singeorz-băi.
- boli urologice, serii de 18 zile la Căciulata, Olănești.
- boli ginecologice, serii de 20 zile la Bazna, Ocna Sibiu, Sovata.
- boli cardio-vasculare, serii de 20 zile la Borsec, Buziaș, Vatra Dornei.
- boli căi respiratorii, serii de 20 zile, la Govora, Slănic Moldova.
- boli nevroză-astenică, serii de 20 zile, la Sinaia, Tușnad.
- boli endocrinologice, serii de 20 zile la Borsec.

Începînd de la 1 oct. se aplică tarife mai reduse cu circa 20—25 la sută la odihnă și 10—15 la sută la tratament față de tarifele de vară. Tarifele sînt diferențiate pe categorii în funcție de salariul tarifar, pensie etc., între 15 și 23 lei pe zi la odihnă și 20—31 lei pe zi la tratament pentru cazare, masă și tratament.

Pentru copii între 7—14 ani se aplică 50 la sută reducere la tarifele de cazare iar pentru copiii sub 7 ani cazarea gratuită și 50 la sută reducere din tarifele de masă.

Posesorii de bilete O.N.T. „Carpați” beneficiază de reducerea cu 50 la sută a tarifelor de transport cu trenurile personale clasa a II-a și cu autobuzele.

Pentru obținerea biletelor de concediu salariații trebuie să prezinte la agențiile și filialele O.N.T. „Carpați” adeverința de salariu, iar pensionarii taloanele de pensie din ultima lună. Pentru tratament balnear se prezintă și fișa medicală de tratament balnear.

Prin agenții și filiale se pot rezerva locuri pentru diverse acțiuni organizate de întreprinderi și instituții: cursuri profesionale, cantonamente și tabere.

De la data de 1 octombrie încep înscrierile pentru vacanța de iarnă a elevilor, organizată de școli.

F.A.T. CODLEA

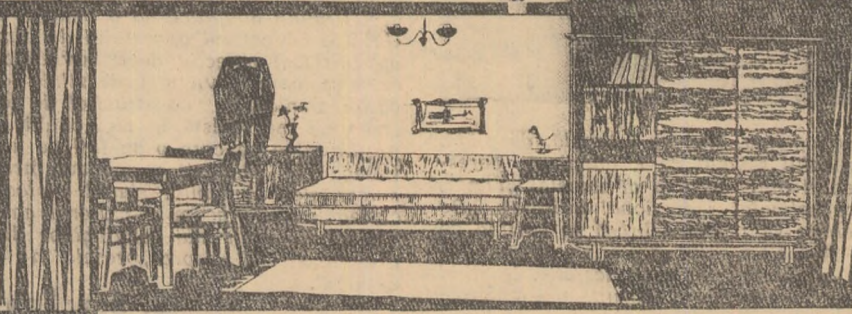
Vinde din stoc
la comandă fermă
următoarele materiale:

- LAVOARE DE FAIANȚĂ — 600 mm
- CRISTALE PENTRU NOPTIERE METALICE 35x43x5
- DIFERITE GARNITURI DIN CAUCIUC
- DIFERITE GARNITURI DIN PIELE
- ARCURI SPIRALE
- FURTUN DIN CAUCIUC 8x12 și 19x28

Informații suplimentare se pot obține zilnic la sediul întreprinderii sau la telefon 146 Codlea

TIPURI MODERNE ȘI APRECIATE

CAMERE COMBinate CORMORAN

S-Ū PUS ÎN VÎNZARE PIESE SEPARATE

DULAPURI, DIVANE, STUDIO, MESE, etc.

Congo străbate

ÎN JURUL LUMII

un drum greu

Cerul congolez e teribil de nestatornic: când abate asupra pământului ploii torențiale, când trimite din țării razele pîrjolitoare ale soarelui... De fapt atât ploile torențiale cit și zilele toride sînt o variantă a zăpușelii de la tropice. Senzația de zăpușeală se asociază parcă cu actuala atmosferă politică din Republica Congo. Acum

trei ani și mai bine, în această țară s-a ridicat un val puternic al mișcării de eliberare națională. Dar dacă pătrunzi în viața cotidiană a Leopoldville-ului, dacă vizitezi provinciile țării, ajungi la concluzia că vechea lespede colonială nu s-a urnit din loc.

Capitala Congo-ului înseamnă bănci și burse, cinematografe și bursă neagră, un club pe jumătate ilegal al francmasonilor și un bar unde nu se face comerț numai cu băuturi răcoritoare... La Leopoldville și-au dat întâlnire europeni, arabi și asiatici — locuitori ai lumii vechi și noi. Sute de europeni s-au angajat consilierii pe lângă președintele republicii și primul ministru, precum și în ministere și în organele administrative centrale și provinciale. Există aici o sumentenie de funcționari ai Organizației Națiunilor Unite: toți sînt foarte bine îmbrăcați, primesc salarii fabuloase și... înțeleg cel mai puțin rostul prezenței O.N.U.-ului în Congo, după cum nu înțeleg nici ce se petrece de fapt în această nefericită țară...

În ultimii trei ani și ceva Leopoldville-ul a suferit prefaceri esențiale. În 1960, orașul avea o populație de circa 500.000 de locuitori iar acum se apropie de un milion. Presa occidentală n-a încetat o clipă să scrie despre ciocniri singeroase în Congo, despre o ură, chipurile, înăscută a congolezilor față de europeni. Dar oamenii de afaceri nu cred în acest lucru: în ultimii ani numai la Leopoldville numărul europeanilor s-a dublat, atingînd acum cifra de 40.000 de persoane.

Din cînd în cînd această „comunitate de națiuni“ cu diferite culori de piele „este consolidată“ în capitala congoleză prin căsătorii demonstrative, care se oficiază deseori în elegantul restaurant „Zoo“ și costă sute de mii de franci. O franțuzoaică modernă, de pildă, al cărei pîr a cunoscut pînă acum din plin efectul apei oxigenate, se căsătorește cu un funcționar congolez. Cu acest prilej beau whisky marca „Black and White“. Sau, dimpotrivă, o fîp-tură fragilă, născută la tropice, se căsătorește cu un european. Asemenea căsătorii sînt pe cit de obișnuite pe atîț de nețrainice. Viața din Congo este tributară atîț modei, cit și banilor. Acum moda vine în special din Statele Unite și Belgia.

Dansatori în junglă

Comentarii politici au prezis de zeci de ori sfîrșitul inevitabil al cabinetului lui Cyrill Adoula. Totuși, guvernul există, acționează și, după cum subliniază unii observatori, își întărește pozițiile. Fără îndoială, primul ministru al Congo-ului trece printr-o anumită evoluție. El a declarat că este un om politic independent și prin asta și-a căștigat un anumit sprijin din partea partidelor politice între care are loc o dispută acerbă.

Este cunoscută vizita lui Adoula la Stanleyville, ca și declarația pe care a făcut-o în acest centru al adepților lui Lumumba că el se consideră continuatorul cauzei pentru care a luptat și a murit cel dintîi prim-ministru al Republicii Congo. Pe atunci, deci acum doi ani, tratativele pe care le-a dus cu Antoine Gizenga au trezit speranțe în posi-

bilitatea unei concilierii, a elaborării unor acțiuni comune. Dar Antoine Gizenga este deținut în insula Bolabemba. Și putem spune că, dacă patriotul congolez n-a fost eliberat nici pînă astăzi, primul ministru și adepții săi au partea lor de răspundere. Toate acestea nu sînt amănunte pur exterioare, ci indicii ale direcției spre care se îndreaptă actualul guvern.

E un fapt incontestabil că primul ministru al Congo-ului se află într-o situație grea. Am impresia că își amintește tot timpul de ceea ce a spus odată președintele Kasavubu: „În momentul de față congolezii sînt cuprinși de neliniște, pentru că se tem de noi aventuri politice“.

Această împrejurare a trezit în rîndul conducătorilor congolezi dorința de a se sprijini pe o țară din Occident mult mai puternică decît Belgia. Practic, acest lucru s-a manifestat în normalizarea relațiilor cu Bruxelles-ul și în același timp, în solicitarea unui sprijin din partea Statelor Unite. În Congo a început o luptă de culise între belgieni și americani, luptă al cărei rezultat nu s-a definitivat încă.

E limpede că, pe plan economic, Belgia are poziții mai puternice în Congo decît S.U.A. Totuși, posibilitățile americanilor sînt incomparabil mai mari decît cele ale micii Belgii, care, de altfel, s-a compromis grav în Congo. În afară de aceasta, trebuie să se țină seama și de împrejurarea că Bruxelles-ul nu mai poate spera în restabilirea pozițiilor lui în armata congoleză. Ofițerii belgieni au stîrnit în rîndul congolezilor ură și dezgust. Nu e de mirare deci, că consilierii militari belgieni vin în Congo aproape incognito, se instalează la sate și se comportă deocamdată foarte pașnic.

În același timp, vizita generalului Mobutu în Statele Unite arată că nici America nu se grăbește să trimită militari în Congo. Căci Congo-ul nu este Vietnamul de Sud și, sosirea unor consilieri militari ar stîrni ura băștinașilor. De aceea, în fața Washingtonului este deschisă o singură cale, cea economică. Nu e un secret că cea mai mare parte din cheltuielile administrative ale guvernului Adoula sînt suportate de S.U.A.

După cum se vede, autoritățile centrale din Leopoldville s-au trezit, aidoma unor dansatori nocturni din junglă, înconjurați de un cerc de foc compact. S-ar parea că poporul congolez este slab, lipsit de puteri în lupta inegală cu colonialiștii și totuși el nu înghăduie guvernului să se sprijine nici pe vechea Belgie colonialistă, nici pe noua Americă colonialistă. Aici e cazul să amintim de forțele naționale care împiedică lunecarea țării în albia imperialismului.

Trebuie menționat că în momentul de față noțiunea de „forțe de stînga“ îi cuprinde nu numai pe membrii partidului Mișcarea națională din Congo, întemeiat de Lumumba, ci și pe adepții lui Gizenga din Partidul solidarității africane. Evenimentele furtunoase au pus în mișcare chiar și grupări politice socotite conservatoare.

Astăzi, evenimentele din Congo nu pot fi apreciate după

criteriile vechi, valabile în 1960. Vremuri noi, tendințe noi, un alt echilibru de forțe. Iată un exemplu caracteristic.

Toți deputații din parlament din partea Katangăi au votat pentru eliberarea imediată a lui Antoine Gizenga, iar Godfrey Munongo, un om influent și puternic provenind dintr-o familie de prinți katanghezi, a declarat următoarele despre Statele Unite: „S.U.A. vor să ne cumpere cu bani și daruri, dar duplicitatea lor nu duce la nici un rezultat. Congolezii merg pe calea concilierii interne și se pronunță împotriva colonialismului american“. La Leopoldville acționează biroul partidului lui Lumumba, iar un grup de adepți ai lui Antoine Gizenga, procurîndu-și cu multă greutate fondurile necesare, a trimis în luna mai la Addis-Abeba o delegație pentru ca acolo, de la tribuna celui mai reprezentativ for african, să ceară eliberarea patriotului congolez.

Un adevăr amar

Cînd străbați străzile capitalei congoleze, îți apare în fața ochilor un tablou economic sumbru, Leopoldville-ul a devenit un oraș al speranțelor iluzorii și al unor dezamăgiri reale. Apărătorii rînduierilor coloniale încearcă să folosească actuala tragedie a țării pentru a dovedi „incapacitatea“ congolezilor de a se achita de sarcinile făuririi unei economii independente și trainice. La întrebarea mea ce măsuri ar trebui luate pentru întărirea Congo-ului independent, un prosper om de afaceri european, care și-a revenit repede din spaima prin care trecuse și s-a reîntors în Congo, mi-a răspuns fără să stea pe gînduri: „Trebuie trimiși aici cit mai mulți europeni...“

Partea proastă e că guvernul congolez nu controlează activitatea economică, nu dispune de un sector de stat, ci se mulțumește numai cu încasarea de impozite și de taxe vamale de la companiile străine. E suficient să arătăm că jumătate din veniturile guvernului provin din taxele vamale.

Monopolurile străine jefuiesc fățiș țara. Activitatea lor nu e controlată de nimeni. Reprezentanții companiilor americane, care se ocupă cu extracția și vinzarea diamantelor, se află la Brazzaville, pe fîrmul drept al Congo-ului. Pietrele prețioase le sînt aduse din provincia Kasai. Misiți și aventurieri fac avere de pe urma bogățiilor Congo-ului ruinînd țara.

Cu toate acestea, Congo își croiește drum înainte. Nu înaintează drept, ci în zigzaguri. Dar chiar fluviul Congo, înainte de a-și croi drum spre Atlantic, a ocolit ca un arc gigantic Africa Centrală. Îar în fața poporului congolez, care și-a ales drumul lung dar drept al luptei, se întrezărește nemărginitul ocean al independenței.

N. Hohlov

Viața și himererele

De pe coperta ultimului număr al revistei „Life“ ne zîmbește o tinără și drăguță gruzină. Lîngă fotografie scrie cu litere de-o schioapă: „Număr special. O lungă vizită făcută poporului sovietic în acest an de prefaceri“. De bună seamă că milioanele de abonați ai revistei au fost surprinși de acest lucru, dat fiind că „Life“, revistă editată de marele trust de presă al lui Henry Luce, este perseverentă în atitudine ei antisovietică. E puțin probabil ca vre-unul din cititori să-și poată aminti măcar un singur exemplu de material mai mult sau mai puțin favorabil despre Uniunea Sovietică de la începutul „războiului rece“. Acum „Life“ publică în acest număr numeroase fotografii, frumos executate, despre viața oamenilor simpli sovietici.

Acest număr poate fi socotit deosebit și din altă cauză. Pînă acum materialele despre Uniunea Sovietică erau pregătite de obicei la New York și nu la Moscova, deși revista are în capitala U.R.S.S. un birou de presă. Anul trecut, de pildă, „Life“ a publicat în trei numere consecutive o serie de articole antisovietice: materiale tendențioase despre istoria Uniunii Sovietice și o

expunere „populară“ a marxism-leninismului. Cîțiva colaboratori ai revistei au petrecut mult timp în bibliotecile din New York, căutînd materialul necesar. De data aceasta, însă, revista a pregătit un număr special în Uniunea Sovietică. În acest scop au venit la Moscova un număr de colaboratori ai ei, între care și redactorul-șef adjunct Hugh Moffit. Ei au putut astfel cunoaște Uniunea Sovietică la fața locului. S. Weiman, un fotoreporter al revistei, a străbătut 10.000 de mile prin Uniunea Sovietică, vizitînd toate cele cincisprezece republici. Și H. Sochurek, corespondent special al revistei, a călătorit mult prin țară și a stat de vorbă cu zeci de oameni. Justificîndu-și parcă numele, „Life“ lasă viața, pentru prima oară după mulți ani, să pătrundă în paginile ei, așa cum a surprins-o obiectivul aparatului de fotografiat: oamenii trăiesc, muncesc și se bucură, o întîmpină cu entuziasm pe Valentina Tereshkova, fac sport, își întrumuseșează existența, dansează și visează.

Anul trecut, cel de al treilea număr din seria celor consacrate „anticomunismului“ a zăcut mult timp în chioscuri, deoarece nimeni nu-l cumpăra. Credem că ultimul număr se va epuiza în întregime. Interesul manifestat de americani față de viața oamenilor sovietici este enorm.

Cu atîț mai mult cu cit, așa cum arată chiar „Life“, „au avut loc prefaceri“. În lume s-a simțit o adiere caldă. După semnarea Tratatului de la Moscova omenirea a căpătat speranțe. Se știe că după rezolvarea crizei din Marea Caraibilor, oamenii au răsufletat mai ușurați, iar milioanele de locuitori simpli ai Americii sînt recunoscători guvernului sovietic pentru înțelepciunea și înaltul simț de răspundere de care a dat dovadă în acele clipe primejdioase pentru întreaga lume. Se vede că acest lucru l-a înțeles și Henry Luce.

E regretabil, însă, că o acțiune importantă, pozitivă, care poate contribui la dezvoltarea

*) Life = viață, în limba engleză.

rea înțelegerii reciproce între cele două mari puteri, începe pe mîna unor oameni care nu sînt în stare să se elibereze de himererele „războiului rece“. Căci nu poți cînta un cîntec nou pe motive vechi și plictisitoare. Cînd începi să citești atent textul materialelor publicate de „Life“, observi o oarecare neconcordanță între ceea ce arată aparatul de fotografiat și ceea ce afir-

mă propaganda. Așa se întîmplă, de pildă, cu articolul semnat de I. Shanker, corespondentul din Moscova al revistei „Time“, sau cu articolul redacțional intitulat „De ce trebuie să facem o breșă în cortina de fier“. Autorii acestor materiale nu pot renunța la părerile lor preconcepse. Invitînd oamenii sovietici la o discuție prietenească în legătură cu diverse probleme actuale, ei

nu acordă interlocutorilor lor cuvîntul, ei rostesc un monolog plin de șabloane anti-sovietice.

Lucrul nu poate să mire, deoarece de zeci de ani, „Life“ folosește acest stil. Deocamdată, în acest număr al revistei numai cei doi copii ai lui Hugh Moffit: Joe, în vîrstă de nouă ani și Marc — de șase ani vorbesc într-un limbaj de totală prietenie. Nu i se poate cere exact același lucru tatălui, cu toate că și el manifestă dorința sinceră „de a cunoaște poporul despre care am auzit atît de multe dar am știut atît de puțin“. Redactorul-șef adjunct al revistei „Life“ a avut contact direct pentru prima oară cu viața din Uniunea Sovietică și sperăm că acum redacția va afla, într-adevăr, mai multe lucruri despre această țară.

Tot în acest număr a mai apărut rela-tarea pilotului american Hugh Lavalley despre modul în care a fost salvat de echipajul unui vas de pescuit sovietic. Materialul cuprinde un amănunț interesant: cînd pilotul a fost ridicat la bord și transportat în cabină el a încercat un sentiment de teamă. Iar atunci cînd sovieticii au vrut să-i facă o injecție cu novocaină, el și-a spus: „Vor să mă adoarmă și am să mă trezesc peste două luni...“ Oricît de trist ar fi, dar otrava propagandei antisovietice pătrunde pretutindeni.

Cu toate acestea — și în ciuda vechilor șabloane — în ansamblu numărul consacrat Uniunii Sovietice dă o imagine despre U.R.S.S. Obiectivul aparatului de filmat s-a dovedit mai obiectiv decît cuvintele. Tot ceea ce omul sovietic vede zilnic la el acasă: amploarea construcției de locuințe „cum nu mai există în nici o altă țară“, posibilitatea pe care o au toți de a învăța („Dacă vrei să devii cosmonaut, învață!“), sinceritatea oamenilor simpli — toate acestea le vede acum și cititorul american. Ceea ce e mult mai convingător decît o discuție sterilă despre „breșele în cortina de fier“.

S. Sergheeva